

သုလ္လကီဝု၊ ကတြို ၆ အဘဉ် ၃

သုလ္လကီဝု

HULEI KAWWEI

ကညိဖိနုဆာ်ခိၣ်ယၢၤပျၢ်စီၣ်

Karen Environmental Forum

တၢ်ဘဉ်ယိၣ်အိၣ်လၢယိၣ်ဟီၣ်အစၢကလီၤမၢ်

တၢ်ပၢ်ပတုၢ်ပၢ်စၢတၢ်တုထီၣ်ဟးကွံ (ကုဒိၣ်ခိၣ်) ထံတမၢ်
မ့ၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဓါ - ၇

တၢ်သုၣ်ရီဘဉ်ဒီးအတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး - ၂၂

K E S A N

သူလှူကော်ပိုဒု ဘဉ်တၢ်ရၢလီၤအီၤလၢ
ကညီဖိခိၣ်ယၢဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝိတၢ်မၤပှၤဘျးစဲကရၢ
Karen Environmental and Social Action Network

တၢ်ကွဲးလၢလံာ်တဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအဟံ
ဖျါထီၣ် သူလှူကော်ပိုဒု မ့တမ့ၢ် အဲးဒံးထၢၣ်အတၢ်ထံၣ်
တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပှၤလီၤကဝီဖိဒီး ပှၤလၢအ
ကွဲးတၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သူလှူကော်ပိုဒုအတၢ်ပညိၣ်

- ❑ ဒ်သိးကရၢလီၤန့ၣ်ခိၣ်ယၢတၢ်ကစီၣ်လၢ
ဘၣ်ထွဲဒီးပှၤ
- ❑ ဒ်သိးကဆိးကါဒီးဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ကညီဝီၤတြီလၢ
ခိၣ်ယၢန့ၣ်တကယ
- ❑ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢလီၤကဝီဖိတဖၣ်အတၢ်
ထံၣ်တၢ်ဟံသးဘၣ်ထွဲန့ၣ်ခိၣ်ယၢဒီးတၢ်လဲၤ
ထီၣ်လဲၤထီ
- ❑ ဒ်သိးကမၤထီထီၣ်လီၤကဝီဖိအတၢ်သ့ကွဲးသ့ဖး,
ယီထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
- ❑ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ခိၣ်ယၢန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်
သ့လၢဖိးမံဒီးကညီဖိလုၢ်လၢထုသန့

လံာ်ကုခိၣ်တၢ်ဂီၤ - ယီၤဟီၣ်ဝါတၢ်ဂီၤယုာ်ဒီးယီၤဟီၣ်လၢတၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲမ့ၢ်
တြီၤကီၢ်ရၢၣ်လၢတၢ်ကဆါအီၤအဂီၢ်
တၢ်ဂီၤ - ဖါဟီၣ်ချါ, ဒုဖျၢၣ်ယာ် - ဆၣ်ကတီၢ်န့ၣ်ဆၢၣ်
လံာ်ကုရၢတၢ်ဂီၤ - ခုစၢ်, ပှၤယုသ့ၣ်ညါတၢ်ကရၢယုထံၣ်န့ၢ်ထီၣ်အက
လၢတဖၣ်, တၢ်ဂီၤ - ခုစၢ်ပှၤမၤတၢ်ဖိ

တၢ်ပရၢလၢအဲးဒံးထၢၣ်

ဆူဒီပုၤဝဲၢ်ပှၤဖးလံာ်ဖိခဲလၢာ်,

ပသးခုသကိးလၢပထုးထီၣ်ဘၣ်ကဒီးသူလှူကော်ပိုဒုအသီတ
ဘၣ်လၢပပှၤတတၢ်အဂီၢ်ဒီးတဘျီယီၤသးအိၣ်စံးဘျးဘၣ်ဒီပုၤဝဲၢ်လၢအ
ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဝဲအတၢ်ကွဲးလုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်တဖၣ်လၢလံာ်ရၢလီၤတဘျီ
အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သူလှူကော်ပိုဒုလၢအဟးထီၣ်တဘျီအံၤ တဲဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်
လၢတၢ်မၤကၢမၤဆါယီၤဟီၣ်, လီၤကဝီဖိတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမ့
ဒီးတၢ်လၢအဟဲဘၣ်ဒိ, တၢ်အိၣ်တကူတလၢမုာ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ်အပူၤ
ယုာ်ဒီးတၢ်မၤအိၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်တလၢတ
ပျဲဘၣ်ဆၢၣ်ယဆါမ့ၢ်လၢလၢ ကမၤအါထီၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိမိၣ်လၢပ
ကညီတတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

လၢခံကတၢ်အဲၣ်ဒီးကွဲးမ့ၢ်ဘၣ်ဒီပုၤဝဲၢ်ပှၤဖးတၢ်ဖိလၢ ကကွဲး
လံာ်ဆူအဲးဒံးထၢၣ်အအိၣ်, ကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံသးလၢသူ
လှူကော်ပိုဒုအလံာ်ရၢလီၤတဘျီအံၤအဖိခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ကရၢပှၤမၤတၢ်ဖိ
အဖိခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီပုၤဝဲၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်
အကါဒိၣ်လၢသူလှူကော်ပိုဒုအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲးဒံးထၢၣ်

တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢတၢ်ကွဲးအဂီၢ်

ပကွဲးမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လၢ နကကွဲးတၢ်ဆူသူလှူကော်ပိုဒုအအိၣ်လီၤ.
တၢ်ကွဲးဟံဒုတယုာ်အလံာ်ဖျါၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ ၂၀၀၀ - ၃၀၀၀ အ
ဘၣ်စၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်တၢ်ကွဲးအကွၢ်အဂီၢ်လၢသူလှူကော်ပိုဒုအပူၤ
တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်ကီၢ်ကီၢ်လၢလၢ, တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ, တၢ်
တၢ်ပိၣ်အဘျီၣ်, တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်ဟံဖျါ, ပှၤတဂၢတၢ်စ့ၢ်
သန့ၣ်, ဟံဒုထီၣ်ရီၤ, တၢ်ယုပုဘၣ်ထွဲ, လုၢ်ဖိထါဖိဘၣ်ထွဲ, တၢ်ဂီၤ
မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးလၢဘၣ်တၢ်စဲကျဲးအီၤလၢသူလှူကော်ပိုဒုအ
ပူၤန့ၣ်, တၢ်ကဟ့ၣ်ကနၢဒိၣ်ဖးလီၤလၢစ့ယီၤ ၅၀၀ ဘးလီၤ. တၢ်
ဂီၤအဂ့ၢ်မ့ၢ်ဟံထွဲဒီးတၢ်ကွဲးန့ၣ် တဘျီကမ့ၢ်စ့ယီၤ ၁၀၀ ဘးလီၤ.

ပှၤကွဲးတၢ်ဖိတဖၣ် ကဟံဖျါထီၣ်ယုာ်အမံဒီးအတၢ်အိၣ်တၢ်
ဆိးအလီၤလၢပျဲပျဲဒ်သိးအဲးဒံးထၢၣ်ဆဲးကျဲးအီၤကသ့အဂီၢ်လီၤ.

သူလှူကော်ပိုဒုအိၣ်ဒီးအခွဲးအယာ်လၢကဒိၣ်တၢ်ကွဲးဒ်အကြးဝဲ
အသိးမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပဲာ်ကွံာ်တၢ်ကွဲးမ့ၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိစ့ၢ်
ကိးပှၤကွဲးလံာ်ဖိလီၤ. ပှၤကွဲးလံာ်ဖိကိးဂၢကဝံသးစ့ၢ်ဆုယုာ်အမံ
ဒီးအလီၤဆိးထံးဒ်သိးအလီၤမ့ၢ်အိၣ် “သူလှူကော်ပိုဒု” ကဆဲးကျဲ
ဘၣ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

**သူလှူကော်ပိုအပူပေး
သက်တမ်းတစ်စာ**

အေးအေးထွန်းထွန်း

သူကဘဲ
ဆာမုတ်ထံ

အေးအေးထွန်းထွန်း

ဝံဆိုင်ထု

ပျံ့နှံ့စီမံ

မိလ္လာဘု

ဆိုင်ကမ့်ထု

ယိုင်လိုင်

စီကော်

ပျံ့နှံ့စီမံ - ဆိုင်ကမ့်ထု

ကညီထု

စုထု

တစ်စာ

ပျံ့နှံ့

ပျံ့နှံ့စီမံ

နီစိုင်

ပျံ့နှံ့စီမံ

ဆာမုတ်ထံ

**လက်ဆွဲကျေးဇူးတင်သူလှူကော်ပို
အင်္ဂါ လံာ်ဒေးနီစိုင်**

Thulei Kawwei
P.O Box 204
Prasingha Post Office
Muang, Chiang Mai 50205,
Thailand
Phone: 053 380478
Email: thuleikawwei@yahoo.com
Office email: kesan@access.inet.co.th

တစ်စာ

အေးအေးထွန်းထွန်း

ချွန်အိုင်ယုန်လီကဝီစိုင်နီကြားကြီးတစ်မကအိုင်တစ်မလ် - ၂

တစ်စာ

- တစ်စိုင်နီကတစ်မကအိုင်ယိုင်ဟိုင်ဝါ - ၃
- တစ်လီဘိုင်ယိုင်လီယိုင်ဟိုင်အစကလီမင်ကိုင် - ၅
- တစ်ပတိုင်ကိုင်ပင်စကတစ်တိုင်ဟင်းကိုင် (ကိုင်စိုင်ခိုင်) ထံတစ်မင်အိုင်ကိုင်ခါ - ၇
- တစ်ပတိုင်ကိုင်ပင်စကတစ်တိုင်ဟင်းကိုင်, ဘိုင်မနုအိုင်လိုင် - ၉
- မူခိုင်ကလံသိုင်ကိုင်အိုင်တစ်မပင်းကိုင်ဘုအိုင်ထိုင်ကိုင်ဖိုင်အိုင်တစ်ကိုင် - ၁၁
- လင်မိုင်ပိုင်, စီမိုင်ပိုင်, ယဲမိုင်ပိုင်, ခုပိုင်, ဖျိုင်ခိုင်, ဟိုင်မင်းစဲပင်ကိုင်ဘိုင်ကိုင်ဆိုင်
မိုင်အိုင်တစ်ကိုင်တလါ - ၁၃
- ချွန်အိုင်ယုန်အိုင်အိုင်လိုင်လင်တစ်မင်အိုင်ထိုင်ပိုင်တစ်ပိုင်ပိုင်ပိုင် - ၁၅
- နီဘိုင်ကိုင်စုအိုင်ခါစုခါစုခါဘိုင်ဟိုင်တစ်ခိုင်သွင်အိုင် - ၁၆
- ခိုင်ခိုင်တိုင်အိုင်သွင် ၇၀၀ ဂါပဲအိုင်လီအိုင်လင်ကိုင်မင်အိုင်ခိုင်ထုအိုင် - ၁၆
- တစ်ကိုင်ခိုင်စုလိုင်ကိုင်လိုင်ကိုင်ဘိုင် - ၁၉
- သိုင်ပင်လိုင်ထိုင်လိုင်လိုင်ကိုင် - ၂၀
- သိုင်ဘိုင်သင်းစာသိုင်တစ်မင်လိုင်ဘိုင်ကိုင်ကိုင်လိုင်လိုင်ထုခိုင်အိုင်ခိုင်လင် - ၂၁

တစ်စာ

တစ်သိုင်ရိုင်ဘိုင်အိုင်တစ်ခိုင်ဘိုင်ထံ - ၂၂

ခွန်အဲဒ်ယုဒ်လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်ကြးတြိတ် မၤကၤအိၣ်တၢ်မၤလၢ

၎ ညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤအံၤ တၢ်မၤကၤအိၣ်ဝဲဒ် ဆၣ်
ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မၤလၢသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲအိၣ်အိၣ်
ဝဲဒ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်
စ့ၤဒီးအစၢဘူးကလီၤတူၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဟံၣ်လီၤဝဲဒ်
တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်တဘၣ်မၤကၤဒီးခးအိၣ်အိၣ်ဘၣ်
ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ဘၣ်တၢ်ဆဲးမၤကၤအိၣ်ဒီးဒ်အဖၤမ့ၢ်
န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ယုဒ်ကီၢ်ရၣ်ယိၣ်သၢဖျၢၣ်ဝဲဒ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒ်ကီၢ်
ဆၢဝဲလၢအဘူးဒီးကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်ဒီးမ့ၢ်ဝဲဒ်တၢ်မၤကၤဆါ
အိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မၤလၢအိၣ်ကတၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.

၂၀၀၉ နံၣ်အတီၢ်ပူၤတၢ်မၤကၤအိၣ်ယိၣ်ဟီၣ်သ့ၣ်
တဖၣ်ဟဲအိၣ်အိၣ်ဝဲဒ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲ
ဒ်လၢယိၣ်ဟီၣ်အံၤအစၢကလီၤတူၢ်ကွံာ်ဝဲဒ်လၢကညီ
ကီၢ်စဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ယိၣ်ဟီၣ်တကလုာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒ်ဆၣ်ဖိ
ကီၢ်ဖိလၢအဘျီဒီးဘၣ်တၢ်ဖိန့ၣ်အိၣ်ညီဒိၣ်မးတကးဘၣ်
အပူၤဂ့ၢ်ဒိၣ်မးအယိၣ်ဘၣ်တၢ်လူၤယုဒ်အိၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်အံၤတၢ်စုၤလီၤသီအဆၢကတီၢ် သဝီဖိတက
ဖိန့ၣ်ဝဲဒ်ယိၣ်ဟီၣ်ဝါတဖၣ်လၢ မ့ၢ်တြိကီၢ်ရၣ်ဒီး ကလဲၤ
ဆါဝဲဒ်လၢကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခိဖျိ ပုၤဘၣ်
မူဘၣ်ဒါတြိဝဲချးဆၢချးကတီၢ်အယိၣ်ဟီၣ်ဝါအံၤဘၣ်
တၢ်ဟဲက့ၤစိၣ်ကဒါက့ၤအိၣ်ဒီးပၢ်က့ၤအိၣ်လၢအလီၤအကျဲ

**“တၢ်မၤကၤအိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်အံၤ
လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်
ဒီး လူၤပိာ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်ဟံၣ်လီၤတၢ်အိၣ်
ပံးပံးဘၣ်န့ၣ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤတဖၣ်
အစၢကလီၤတူၢ်ကွံာ်ဝဲဒ်သပျံၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.”**

န့ၣ်လီၤ. တကးဘၣ်န့ၣ်ယုဒ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤတၢ်ဖိၣ်ဆါ
အိၣ်ဝဲဒ်ယိၣ်ဟီၣ်ဒီးတၢ်လဲၤဆါအိၣ်လၢယိၣ်သၢဖျၢၣ်ဝဲ
န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒ်ထီၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဝဲယိၣ်ဟီၣ်အံၤအပူၤအိၣ်
ဝဲဒ်တကံလိတူၤလၢ ၁၀၀၀ ဘးယုဒ်ယုဒ်ညါန့ၣ်လီၤ.

ယိၣ်ဟီၣ်တကလုာ်အံၤ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ယုဒ်အိၣ်အိၣ်
ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတကလုာ်လၢအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်စ့ၤစ့ၤဒ်ဒီး တၢ်
ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲလၢ အစၢကလီၤတူၢ်ကွံာ်ဝဲဒ်လၢ ဟီၣ်
ခိၣ်ချၢလဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်
စ့ၢ်ကီးအိၣ်မးလၢ အနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤဒီးအစၢဘူးကလီၤတူၢ်ကွံာ်
ဝဲဒ်လၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢတၢ်အိၣ်သးလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ် ခိဖျိ
တၢ်ပံးတၢ်စုၤလၢ တၢ်ကလုာ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဂၢ်ကီၢ်အိၣ်ဝဲ
ဒ်အကပၤကပၤအယိၣ် တၢ်မၤကၤအိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအံၤ
ကပတုာ်အသးတမ့ၢ်ကသ့ဘၣ်ဒီးကဟဲအိၣ်အိၣ်ဝဲ
ဒ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခွန်အဲဒ်ယုဒ်အိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ တၢ်တ
ဘၣ်ဖိၣ်ဒီးမၤကၤအိၣ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မၤလၢလၢ အနီၣ်
ဂံၢ်စ့ၤဒီးအစၢဘူးကလီၤတူၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်
တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ တၢ်တဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဘၣ်ဒီး
တၢ်တလူၤပိာ်ထွဲအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ
ဒ်လၢ ဘၣ်မနုၤအယိၣ် တၢ်တဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်
သိၣ်တၢ်သီအံၤဘၣ်ဒီး လူၤပိာ်မၤထွဲအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်.
မ့ၢ်လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ပၢ်ယုဒ်ပၢ်ဂီၢ်
လၢတၢ်ယုဒ်အိၣ်. တၢ်မၤကၤအိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအယိၣ် တၢ်
တလူၤပိာ်ထွဲဝဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤဘၣ်တခါ.

တၢ်မၤကၤအိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်အံၤ
လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဒီး လူၤ
ပိာ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်ဟံၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ပံးပံးဘၣ်
န့ၣ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤတဖၣ်အစၢကလီၤတူၢ်
ကွံာ်ဝဲဒ်သပျံၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ■

မုၢ်တြီၤ - မိၢ်လူၤဘၣ်

၂၀၀၉ နံၣ်အပူၤ တၢ်မၤကၤအိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်အံၤ ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်အါ နီၣ်န့ၣ်ဒီးအပူၤကွံၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဆိဒၣ်တၢ် တၢ်မၤဆါအိၣ်ယိၤဟီၣ်ဝါအံၤဟဲအိၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ တနံၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်အံၤတၢ်စူၤလီၤသီအခါ သ့ၣ်ခိၣ်မုၢ်ဒါသဝီဖိတကၤဖဲအဝဲလဲၤဖဲဒုးအဆၢကတီၢ် ထံၣ်န့ၣ်ဝဲယိၤဟီၣ်ဝါတဖၣ်ဒီးယိၤဟီၣ်ဝါတဖၣ်အံၤအမဲၢ်အစိးခံဝါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ယိၤဟီၣ်ဝါတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤဖဲ သးက့ ၅ ဒီးသးက့ ၃ အဆၢဖဲသ့ၣ်ခိၣ်မုၢ်ဒါသဝီ, ယဲၤမုၢ်ပျီကရၢ, မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်အပူၤဒီးပုၤလၢအထံၣ်န့ၣ်ယိၤဟီၣ်ဝါအံၤမ့ၢ်ဝဲ မိလီၤသဝီဖိန့ၣ်လီၤ.

ယိၤဟီၣ်ဝါအံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤပူၤအတၢ်ဟးထီၣ်တခါလၢ အပူၤဂ့ၤဒီးလၢတၢ်လီၢ်ကိးတီးဒီးန့ၣ် တၢ်ယုဘၣ်အီၤညိဒီးန့ၣ်စ့အါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအထံၣ်န့ၣ်ယိၤဟီၣ်ဝါတကၤဖၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ “ညိန့ၣ်ယိၤဟီၣ်ဝါတၢ်ဆါအီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဒိၣ် မ့ၢ်မုၢ်ယိၤဟီၣ်ဝါလၢယထံၣ်န့ၣ်အီၤခဲအံၤတဘၣ်အံၤန့ၣ်လီၤဆိန့ၣ်ယိၤဟီၣ်ဝါအဂ့ၤဒီးအမဲၢ်ခံဝါဝဲအယိၤ ယဆိကမိၣ်လၢယမ့ၢ်ဆါအီၤန့ၣ်ကန့ၣ်ဘၣ်စ့အါတဖဲလီၤ.”

တၢ်ဆါဝဲဒၣ်ယိၤဟီၣ်ဝါအံၤ အပူၤဂ့ၤဒိၣ်န့ၣ်ဒီးတၢ်မံၤ

လၢညၣ်အဂၤအယိၤ သဝီဖိအါဒံအါဂမ့ၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်ယိၤဟီၣ်ဝါအံၤ ဟဲလီၤဆါဝဲဒၣ်ဆူ မဲၤန့ၣ်ထၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ မဲၤန့ၣ်ထၣ်တကၤဖၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “ဖဲမဲၢ်န့ၣ်ထၣ်အံၤယိၤဟီၣ်ဝါအညၣ် တၢ်ဆါဝဲဒၣ်တကံလိၣ်န့ၣ်ကယၤဘး (၉၀၀) ဘးဒီး မ့ၢ်တုၤလီၤလၢသီၣ်လဲးထၣ် တခီအပူၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တုၤလၢတကထိဘး (၁၀၀၀) ဘးညါန့ၣ်လီၤ.”

တၢ်မၤကၤအိၣ်ဝဲဒၣ် ယိၤဟီၣ်ဝါလၢ မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်အပူၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်စိၣ်ဆါအီၤတဆိဘၣ်တဆိ စးထီၣ်လၢ ကစၢ်ကလိကျါတုၤလီၤမဲၤန့ၣ်ထၣ်ဒီးစိၣ်ဆါဝဲဒၣ်ဆူသီၣ်လဲးထၣ်ဖဲ ကီၢ်ဆါဒီးန့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ဆူကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်ညါအံၤခိဖျိ တၢ်စိၣ်ဆါအိၣ်ဝဲဒၣ် ယိၤဟီၣ်ဝါအံၤအါတလၢအယိၤ မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်သ့ၣ်ပုၤဝဲကျိပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် စးထီၣ်တြီၤဝဲဒၣ်ဒ်သိးတၢ်သုတမၤကၤဆါအီၤလၢတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယိၤဟီၣ်ဝါလၢတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်အီၤတဖၣ်အံၤန့ၣ် ပုၤဆါတၢ်ဖိၣ်ဟဲစိၣ်ဝဲဒၣ်ဆူမဲၤန့ၣ်ထၣ် ဒ်သိးကဆါဘၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကီၢ်ရၣ်ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် လူက့ၤဝဲဒၣ်ဒ်သိးတၢ်သုတစိၣ်ခီဆါအီၤဆူ ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်တ

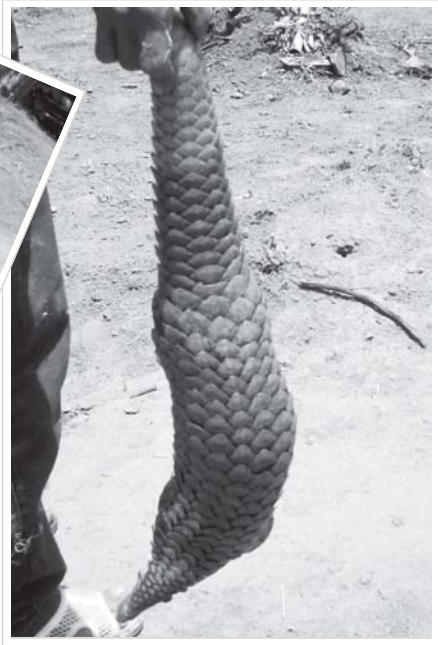
ဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တချုးလၢ တၢ်စိၣ်ဆါအီၤတုၤလၢ ဝဲၤန့ၣ် ထံၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ် ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် လူၤကဒါက့ၤယီၤ ဟီၣ်ဝါတဖၣ်အံၤချုးန့ၣ်လီၤ. တုၤတၢ်ဟံးန့ၣ်ကဒါက့ၤအီၤ ဝံၤ တၢ်က့ၤဟံးကဒါက့ၤဝဲၤသဝီဖိတကလဲၤထံၣ်န့ၣ်ဝဲၤအ လီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် တဲၣ်ဟံၢ်က့ၤ ဝဲၤဒၣ်ပှၤဆါတၢ်ဖိတကအံၤ ဘၣ်ဃး တၢ်မၤဆါအိၣ်တၢ် မံၤလၢလၢအစၢကလီၤတုၣ်တဖၣ်တသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကၤအိၣ်ဝဲၤဒၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ အံၤခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်သ့ၣ်ပှၤ ဟံးလီၤဝဲၤဒၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဘၣ်ဃး ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအကၤဒီးအစၢဘူးကလီၤတုၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဘၣ်ခးအီၤဘၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်မၤကၤ

အိၣ်အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးလီၤဝဲၤဒၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဘျးဒီးတြီၢ်ဝဲၤဒၣ်ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ တုၤလၢဆၢကတီၢ်ခဲ အံၤ တၢ်မၤကၤ အိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအံၤ မ့ၢ်ယီၤဟီၣ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးဒၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအံၤမ့ၢ်ဝဲၤဒၣ် ယီၤဟီၣ်တကလုၢ်အံၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျၢၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိကရၢ ဟံးပနီၣ်ဝဲၤဒၣ်လၢ အစၢ ဘူးကလီၤတုၣ်ကွံာ်ဝဲၤဒၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢလံန့ၣ်လီၤ. ယီၤ ဟီၣ်ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မံၤလၢအဂ့ၢ်အကလၢအစၢဘူးက လီၤတုၣ်တဖၣ်အံၤ ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတြီၢ်ဝဲၤ ဒၣ်ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ ဒ်သိးတၢ်ကဟံးန့ၣ်အရူလၢ စ့အိၣ် လိးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကမၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် တုၤခဲအံၤတအိၣ်လီၤတၢ် လီၤဆဲးနီတမံဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ■

“တၢ်မၤကၤအိၣ်ဝဲၤဒၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအံၤ ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်သ့ၣ်ပှၤ ဟံးလီၤဝဲၤဒၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃး ဆၣ်ဖိ ကီၢ်ဖိလၢအကၤဒီးအစၢဘူးကလီၤတုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဘၣ်ခးအီၤဘၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်မၤကၤအိၣ် အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးလီၤဝဲၤဒၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျးဒီးတြီၢ်ဝဲၤဒၣ်ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ ဒ်သိးတၢ်ကဟံး န့ၣ်အရူလၢ စ့အိၣ်လိးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကမၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် တုၤခဲအံၤတအိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးနီတမံဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ဂီၤ - ဖါဟီၣ်ချါ

ယီၤဟီၣ်ဝါတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ် ထံၣ်န့ၣ်အီၤဖဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ် အပူၤ ဒ်သိးတၢ်ကစိၣ်ဆါ အီၤဆူကီၢ်ဆါအဂီၢ်

တင်လီဘန်ယိန်လါ ယိဟိန်အစာကလီမင်ကွိုင်

ဇူပျင်ယာ် - အဲဒ်ကတီးန့ဆာ်

ယိန် သာဖျှင်ဝှ်လါအအိန်ဆီလီအသးလါ ဇူပျင်ယာ်ကီရုန်ကီဆါအံ့မ့ဝဲဒ် တ်မလါအိန်ဆင်ဖိကီဖိအိန်အါကတီးအလီန့လီ. မ့တင်လီတတီးလါအအိန်ဘူးလီအသးဒီး ဆင်ဖိကိန်ဖိသ့ပျင်ပျင်ကွိုင်လါ ဇူပျင်ယာ်ကီရုန်အပူန့လီ.

တင်မကါအိန်ဆင်ဖိကီဖိလါတင်လီအဲဒ်အိန်တှ်လံတဘူးန့န့လံဘန်ဆင်သနင်က့ ဝဲ ၂၀၀၉ တနံအံ တင်မကါအိန်ဝဲဒ် ယိဟိန်အံဟဲအိန်ထီဝဲဒ်အါအါဂီဂီန့လီ.

ယိဟိန်လါတင်ဖိန့အါတဖှ်ဘန်တင်စိန်အါဆုယိန်သာဖျှင်ဝှ်ပူန့လီ.

ယိဟိန်တကလုာ်အံ ဘန်တင်ဖိန့အါလါ မင်ကသးသ့ပျင်ပျင်ဒီးသ့ပျင်ပျင်အဂါတဖှ်လါအိန်လါ ယိန်သာဖျှင်ဝှ်ကပိာ်ကပတဖှ်န့လီ. ညိန်တင်ဒီးန့ဘန်အါလါ တင်ကီခါဒီးတင်စုခါအဆါကတီးဒီးတင်ဆါဝဲအပူဂုဒိန်မးန့လီ. ယိဟိန်လါတင်ဖိန့အါဒီးတင်ဆါအါ

လါ ယိန်သာဖျှင်တဖှ် တကံလိန့အပူအိန်ဝဲဒ် ၁၀၀၀ ဘး (စုယိ) န့လီ.

ယိဟိန်တကလုာ်အံခိဖျိအပူဂုဒါအပိသဝီဖိအါဒ်အါဂါသ့ပျင်ဆုာ်သးဂါလါဟးလုယုဝဲဒ်ယိဟိန်ဒ်သိကဒီးန့ဘန်စုအဂီလီ.

သဝီဖိလါအဖိန့ယိဟိန်ဒီးတအဲဒ်ဒီးပာ်ဖျါအမံတကမံးဝဲ “ယဖိန့ယိဟိန်အိန်ခံဘျိလံ လါညါတဘျိန့အိန်ဝဲ ၄ ကံလိ, ဒီးလါလီခံတဘျိယဖိန့ကဒီးအဒိဖိမိခံဒု အိန်ဝဲ ၄ ကံလိ ၄ ခုဒီး ယလဲစိန်ဆါအါလါ ယိန်သာဖျှင်ဝှ်ဒီးယဆါဘန်အါ တကံလိစုယိ ၉၀၀ ဘးန့လီ.”

သဝီဖိတနီနီဘုာ်ဝဲထွံာ်သ့တဖှ် ဒ်သိကဟးလုနာဒီးယုဝဲဒ် ဆင်ဖိကီဖိတင်မလင်လါ ပျင်ပူတဖှ်န့လီ.

တမ့ထဲယိဟိန်တကလုာ်မိဘန် ဆင်ဖိကီဖိတင်မလင်အါအါမံစုာ်ကီးတင်လုယုခးအိန်အါဒီးမကါအိန်အါအဆါတတဲာ်နီတဘျိဘန်န့လီ.

တ်ဂ်တ်ကိယျ အဒိန်ကတိတ်တံလော ဘဉ်မနုအ
ယိလော တ်ယုခးအိန်ဆဉ်ဖိကိတ်ဖိတံမံလတ်ဟဲအိန်ထီဉ်
ဝဲဒဉ်လဲဉ်န့ဉ် ပှလီၤကဝိဖိလောအအိန်လော ဇုပျဉ်ယာ်
ဟီဉ်ကဝိပူသ့ဉ်တဖဉ် တနံဉ်ဒီးတနံဉ် ဘဉ်ကွဉ်ဆဉ်
မဲဉ်ဝဲဒဉ် မုာ်ကျဲၤဝဲကွဉ်တံဂ်ကိလော ကလုာ်အိန်အသး
သမုအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဒီဖျိတံလုာ်အိန်သးသမုတံဂ်ကိအံၤအယိ သ့ဉ်
ပှတံအိန်ယာ်ဒီးဆဉ်ဖိကိတ်ဖိတံမံလတ်လောသ့ဉ်ပှပူ
တဖဉ် ကဲထီဉ်ဝဲဒဉ် ကျဲအဖုဉ်ကတိတ်တံလော တ်က
ဒီးန့ဉ်ဘဉ်ဝဲ ကျိဉ်စုလောအချ န့ဉ်လီၤ.

တံဂ်အံၤကဲထီဉ်ဝဲဒဉ်တံဆိဉ်သနးဖးဒိဉ်တခါ
လောသ့ဉ်ပှဒီးတံမံလတ်အါကလုာ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဆာကတိတ်ခဲအံၤဇုပျဉ်ယာ်ကိၢ်ရှဉ်ပူတံမံလတ်သ့ဉ်
တဖဉ် တံယုခးအိန်အီၤအါတလောအယိ အကလုာ်လီၤ
စုကွဉ်ဝဲဒဉ်ဒိဉ်မးန့ဉ်လီၤ. လီၤဆီဒဉ်တံယိဟီဉ်တက

လုာ်အံၤအပူၤဂုၤဝဲဒဉ်အယိ တံလုၤယုဖီဉ်မကးအိန်အီၤ
အိန်ထီဉ်ဝဲဒဉ်အါမး တုၤဒဉ်လတ်လော ကဒိဉ်ထီဉ်ဖးထီဉ်
တချးဆာချးကတိတ်လောဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

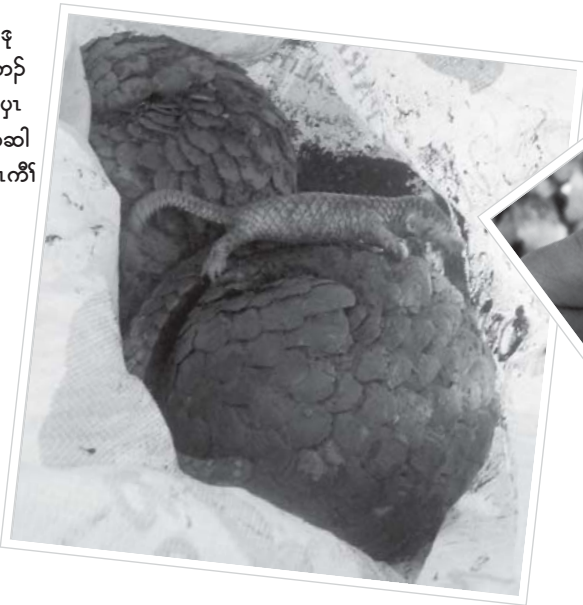
လောတံဂ်ဒီးအံၤအဖီခိဉ် ခါဆုညါတံဘဉ်ယိဉ်အိဉ်
ဝဲဒဉ်လောယိဟီဉ်တကလုာ်အံၤ အစာကလီၤတုာ်ကွဉ်ဝဲ
ဒဉ်လော ကညိကိတ်မဲဉ်အပူၤန့ဉ်လီၤ.

ခုဉ်အိဉ်ယုဉ်လီၤကဝိခိဉ်န့ဉ်ပှဘဉ်မုဘဉ်ဒါတဖဉ်
ဆာကတိတ်ဘဉ်လံလောကဟံးထီဉ်ဖီဉ်ထီဉ်တံဂ်အံၤဒီးသိး
ကသ့ဒီးသဖးဒဉ် ဆဉ်ဖိကိတ်ဖိသ့ဉ်တဖဉ် အစာသုတ
လီၤတုာ်ကွဉ်လော ကညိကိတ်မဲဉ်ပူတဂုၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဖုဒါလောအမုာ်ပှလီၤကဝိဖိလောအထံဉ်ဝဲဒဉ်တံအိဉ်
သးဒီးအံၤဒီးတံဘဉ်ယိဉ်အိဉ်လောတံမံလတ်တဖဉ်အစာ
ကလီၤတုာ်ကွဉ်ဝဲဒဉ်တဂုၤစံးဝဲ “တံမံလတ်သ့ဉ်တဖဉ်
အံၤတံမုာ်မကးအိန်အီၤဒီးသိးမုာ်ကျဲၤဝဲကွဉ်အသိးန့ဉ်တံ
ဘဉ်ယိဉ်အိဉ်ဝဲလောအစာကလီၤတုာ်ကွဉ်ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ.” ■

**ဖုဒါလောအမုာ် ပှလီၤကဝိဖိလောအထံဉ်ဝဲဒဉ်တံအိဉ်သးဒီးအံၤဒီး တံဘဉ်ယိဉ်အိဉ်လောတံမံလတ်တဖဉ်
အစာကလီၤတုာ်ကွဉ်ဝဲဒဉ်တဂုၤစံးဝဲ “တံမံလတ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တံမုာ်မကးအိန်အီၤဒီးသိးမုာ်ကျဲၤဝဲ
ကွဉ်အသိးန့ဉ်တံဘဉ်ယိဉ်အိဉ်ဝဲလောအစာကလီၤတုာ်ကွဉ်ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ.”**

ယိဟီဉ်ဒီမိၢ်ဖါခဲ
သုဉ်ဒီးအဖိတုဘဉ်
တံဖိဉ်န့ဉ်အီၤလောပှ
လီၤကဝိဖိလောကဆါ
ဝဲအဂီၢ် ဝဲမုာ်ကြိၤကိၢ်
ရုဉ်အပူၤ

တံဂီၢ် - ဖါဟီဉ်ချါ

သူလှကီဇု

ပြ လါအိးကထိဘာ် ၈ သီ, ၂၀၀၉ နံ, ကီ ကိုတဲာ်လံာ်တံာ်ကစီာ် ဘဲခိးဖိးစ် ဟ်ဖျါထီာ် ဝဲဒဲာ်လါအံကဲး ကီကီာ်တဲာ်အဝဲလီာ်မ့ာ်အုခိ ပနံာ် ဟ်ဖျါထီာ်ဝဲဒဲာ်လါ ကပတုာ်ကွပ်ကဲာ်တံာ်ကတု ထီာ်ကုဒ်နိန်ထံတမ်း (ဟးကွံ) လါယိာ်လီာ်ကျိထံကျိ အပူန့ာ်လီာ်.

စံးဝဲဒဲာ်လါ ထံကီာ်လါအကပူလီမ့ာ်အုဂံာ်ဘါ လါ ထံတမ်းအံလီာ်စ့ကွံာ်ဝဲဒဲာ်အယိန့ာ်လီာ်. တံာ်ရဲာ် တံာ်ကျဲလါ တံာ်ကတုထီာ်ထံတမ်းအံ တံာ်ကကုးစး ထီာ်မကဒါကုးအီလါ ၂၀၁၅ နံာ် မ့တမ့ာ် ၂၀၁၆ နံာ် အပူန့ာ်လီာ်.

လါတံာ်တတုထံတမ်းလါဘာ်အလီာ်န့ာ် ကီကီာ် တဲာ်အံ တီာ်ဟ်ဝဲဒဲာ်လါ ကထူးထီာ်ဝဲဒဲာ်ကံသဝံလါ အာ်ဒဲာ်မိာ်ပိာ်လဲာ်အပူန့ာ်လီာ်. စံးဝဲဒဲာ်လါ တံာ်တုထီာ် ဝဲဒဲာ် ကံသဝံတံာ်လံာ်ဘုာ်လံာ်စ့ကလံာ်စ့ဝဲဒဲာ်ဒီး ကဝံဝဲဒဲာ်ချ့ဒိာ်န့ာ်ဒီး တံာ်တုထံတမ်းန့ာ်လီာ်.

တံာ်ဂုာ်တံာ်ကျဲဘာ်ပး တံာ်ကပတုာ်ဟ်စ့တံာ်က တုထီာ် ဟးကွံထံတမ်းအံ ဘာ်တံာ်ကွဲးဖျါဒဲာ်ထဲ ဘဲ ခိးဖိးစ်တံာ်ကစီာ် အပူန့ာ်လီာ်. တကးဘာ် ပုကီာ် တဲာ်ဖိလါအမတံာ်လါ တံာ်ထီဒါတုာ်လံာ်တုထီာ်ထံမာ်

တဖာ်လုယုသုာ်ညါဝဲဘာ်ပးတံာ်ဂုာ်အံ မှ်အလီတံာ် ဧါတလီတံာ်ဧါန့ာ် တုးခဲအံ တံာ်မလီတံာ်အီတန့ာ်ဒီး ဘာ်န့ာ်လီာ်.

တံာ်အိာ်သးနီာ်နီာ်ဘာ်ပးဟးကွံထံတမ်း

ဖဲလါအိးကထိဘာ် ၁၉ သီအပူ အံကဲးကွဲဝဲဒဲာ် ပုယုသုာ်ထာ်သဝီဖိလါ ကဟဲထံာ်လီာ်သးဒီးအဝဲသုာ် လါ မှ်ယုာ်, မဲဟီာ်စီာ်ကီာ်ရုာ်ဒီး တဲာ်ဘာ်သဝီဖိသုာ်တ ဖာ်လါ အဝဲသုာ်မ့ာ်အာ်ဒီး မဲဝဲဒဲာ်တံာ်တီာ်ကျဲဆံးဆံးဖိ သုာ်တဖာ်ဒ်အမ့ာ် တံာ်ဘုာ်ထီး, ဘုာ်ဆီသုာ်တဖာ်န့ာ် ကမဲစ့ဝဲဒဲာ်န့ာ်လီာ်. ဘာ်ဆာ်သဝီဖိသုာ်တဖာ် တ တုာ်လီာ်အဝဲသုာ်အတံာ်ဘာ်ဒီး စံးဝဲဒဲာ်လါ ကျိာ်စ့လါ အဟဲလါအံကဲးခိပနံာ်အအိာ်တဖာ်န့ာ် အဝဲသုာ်တုာ် လီာ်ဝဲဒဲာ်တသုနီတစဲးဘာ်န့ာ်လီာ်.

တံာ်မဲဝဲဒဲာ်တံာ်ယုသုာ်ညါလါ ဟးကွံထံတမ်း ဟီာ်ကဝီအံ တုးလါဆာကတီာ်ခဲအံ တံာ်တပတုာ်အီနီ တဘျီဒီးဘာ်န့ာ်လီာ်. ပုယုသုာ်ညါတံာ်ဖိတဖာ် ဟဲလီာ် ဒီးမဲဝဲဒဲာ် တံာ်ယုသုာ်ညါဘာ်ပး တံာ်ထီာ်ထံမ့ာ်ဂုး, တံာ်ဆုာ်လီဝဲဒဲာ်တံာ်ပီးတံာ်လီတဖာ်မ့ာ်ဂုး အိာ်ဒီးဒဲာ်ထီ ဘီန့ာ်လီာ်.

ဖဲ လါယုလဲ ၂၀၀၈ နံဉ် အံကဲးအလံာ်တံာ် ယု သုဉ်ညါတံာ်ဟံာ်ဖျါအပူဟံာ်ဖျါဝဲဒုဉ်လါတံာ်မုာ်တုထီဉ်ထံတမာ်အီးထံလုာ်ဘါတံာ်အလီာ်န့ဉ်ကပဉ်ယုာ်ဝဲဒုဉ်ဒီးလါာ်လုာ် ဒိဉ်ပွါဒိဉ်လါဟီဉ်ခိဉ်လံာ်တဖဉ်န့ဉ်လီာ်. လီာ်ဆီဒုဉ်တံာ် ဖဲ ဟးကွဲ (ကုဒိဉ်ခိဉ်) ဒီး သုဉ်ထုဉ်အဘဉ်စါ တံာ် ထံဉ်န့ဉ်ဝဲဒုဉ် (အဲဉ်တံဉ်မိဉ်နံဉ်) လါာ်ပူန့ဉ်လီာ်. တံာ်ဟံာ် ဖျါအပူ စံးကဒီးဝဲဒုဉ်လါ ထံမုာ်လုာ်ဘါကွဲဝဲဒုဉ် လါာ် ပူအံတဘျီန့ဉ် ထံလုာ်ဘါတံာ်အလီာ်သုဉ်တဖဉ် ကကဲ ထီဉ်ဝဲဒုဉ် တံာ်စုဉ်တံာ်ပျါလါထံကျါသုဝဲဒုဉ်န့ဉ်လီာ်.

ခိဖျါလါာ်ပူအံအယီ အံကဲးအံ ပတုာ်ဟံာ်စါဝဲဒုဉ် တံာ်ကတုထီဉ်ထံတမာ်လါ ဟးကွဲ (ကုဒိဉ်ခိဉ်) ဒီးက ခုဉ်ဆိကွဲဝဲဒုဉ် (အဲဉ်တံဉ်မိဉ်နံဉ်) လါာ်ပူအဂုာ်ခါန့ဉ် တံာ်သံကွဲအိဉ်ထီဉ်ဝဲဒုဉ်န့ဉ်လီာ်.

ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ကွဲးပတံထီဉ်လံာ်ဆု ကီာ်ကွဲဉ်တဲဉ်ကိ တီာ်ခိဉ်ကျါအအိဉ်

ဖဲ လါအီကူး ၄ သီ, ၂၀၀၉ အပူခုဉ်အဲဉ်ယုဉ် ကရါကွဲးထီဉ်လံာ်ဆု ကီာ်ကွဲဉ် တဲဉ်ကိ တီာ်ဒီးပ ဒိဉ် အအိဉ်ဒီးယုထီဉ်ဝဲဒုဉ်လါ တံာ်ကပတုာ်ကွဲဉ်ဟံာ်စါတံာ်တု ထီဉ်ဝဲဒုဉ်ဟးကွဲ (ကုဒိဉ်ခိဉ်) ထံတမာ်လါယိဉ်လီာ်ကျိ အပူ တုလါ တံာ်မုာ်တံာ်ခုဉ်နီာ်နီာ်အိဉ်ထီဉ်လါ ကီာ်ပယီ အပူန့ဉ်လီာ်.

ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ကရါဟံာ်ဖျါထီဉ်ဝဲဒုဉ်တံာ်အိဉ်သးလါ ကညီကီာ်စဲဉ်အပူဒ်အမုာ် တံာ်မုာ်တုထီဉ်ထံတမာ်န့ဉ် ပ ယီသုးသုဉ်တဖဉ်ကဟဲဆီလီာ်အသးအါထီဉ်ဒီးဒုးအိဉ် ထီဉ်ပုဂုာ်ဝိတံာ်မါဘဉ်ဒိကဟဲအိဉ်အါထီဉ်ဝဲဒုဉ်န့ဉ်လီာ်. ထံ လုာ်ဘါ တံာ် လါ အကဟဲ အိဉ် ထီဉ် ခိ ဖျါ တံာ် တု ထီဉ် ထံတမာ်အံ ကမါဘဉ်ဒိဝဲဒုဉ် ခိဉ်ယါန့ဆဉ်, တံာ်မု အါကလုာ်ဒီး ပုလီာ်ကဝီဖိ သုဉ်တဖဉ်အတံာ်လုာ်အိဉ် သးသမုအလီာ်အကျဲသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီာ်.

ပာ်ဖျါထီဉ်စုာ်ကီးဝဲဒုဉ်လါဖဲ အပူကွဲဉ်လါယု ၂၀၀၉ နံဉ်တံာ်ဒုးတံာ်ယါဖဲ သုးကု ၇ အံမုာ်ဝဲဒုဉ်တံာ်

လါအဘျးစဲလီာ်အသးဒီး တံာ်ကတုထီဉ်ထံတမာ်လါ ယိဉ်လီာ် ကျိ အပူန့ဉ်လီာ်. ပယီသုးဒီး (ဒိဉ်ခုဉ်ဘဉ် အုဉ်) အတံာ်ဟံာ်ဖျါမါသကီးတံာ်ဒီးဒုးဖျိကွဲဉ်ဝဲဒုဉ်ခုဉ် အဲဉ်ယုဉ်သုးတံာ်လီာ်တံာ်ကျဲအံမုာ်ဒ်သီးကဟံးန့ဉ်တံာ်ဘဉ် တံာ်ဘါလါတံာ်ကတုထီဉ်ထံတမာ်အဂီာ်န့ဉ်လီာ်. ခိဖျါတံာ် ဒုးအံအယီ ပုလါဘဉ်ကီာ်ဘဉ်ခဲ တစုန့ဒီး ၄၀၀၀ က ဘဉ်ဟဲယုာ်အိဉ်ကဒုလါကီာ်ကွဲဉ်တဲဉ်အပူန့ဉ်လီာ်.

ခိဖျါတံာ်ဒုးတံာ်ယါဒီးတံာ်သဘဉ်သဘုဉ်အံအိဉ်ဒီး ဒုဉ်လါကညီကီာ်စဲဉ်ပူအယီ ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်အံ တတုာ် လီာ်ဝဲဒုဉ် တံာ်ကတုထီဉ်ထံတမာ်လါကညီကီာ်စဲဉ်ပူအံ ဒီးဘဉ်န့ဉ်လီာ်.

တံာ်ဆီဉ်သနဲးလါကီာ်ဆါဒီးခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်အဖိခိဉ်

တံာ်ရဲဉ်တံာ်ကျဲလါတံာ်ကတုထီဉ်ထံတမာ်ကကဲ ထီဉ်အဂီာ် တံာ်နီးတံာ်ဘျးလါအအိဉ်သုဉ်တဖဉ်တံာ်ကရဲဉ်ပျိ ကွဲဉ်အံခဲလါန့ဉ်လီာ်. အပူကွဲဉ်လါ အီကား အပူ ခုဉ် အဲဉ်ယုဉ် ကွဲးထီဉ်လံာ်ဆု ကီာ်ကွဲဉ်တဲဉ်ကိတီာ်ခိဉ်ကျါ အအိဉ် ဟံာ်ဖျါထီဉ်ဝဲဒုဉ်လါ တံာ်တကြားတုထီဉ်ထံတမာ် လါယိဉ်လီာ်ကျိအပူဘဉ်တုလါလါကီာ်ပယီပူတံာ်မုာ် တံာ်ခုဉ်အိဉ်ထီဉ်ကွဲတစုန့ဉ်လီာ်.

လါတံာ်ဂုာ်အံအယီ ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ကရါအံ ကဲထီဉ် ဝဲဒုဉ်တံာ်နီးတံာ်ဘျးလါ တံာ်ကတုထီဉ်ဝဲဒုဉ် ယိဉ်လီာ်ကျိ ထံတမာ်အဂီာ် န့ဉ်လီာ်. အပူကွဲဉ်လါအီးကထီဘဉ် ၂၇ သီအံ ကွဲဉ်တဲဉ်သုး လုယုဝဲဒုဉ် ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ခိဉ် နာ် အဟံဉ် အယီ လါ ဖဲ ဆီး ဟီဉ် ကဝီ ပူ န့ဉ် လီာ်. ဖဲ အပူကွဲဉ်လါယု အပူ တံာ် ဒုးတံာ်ယါလါ သုးကု ၇ ဟီဉ်ကဝီပူဒီးတံာ်ဂုာ်တံာ်ကျဲလါအအိဉ်ထီဉ်ခဲလါအံ မုာ်ဝဲဒုဉ်တံာ်ရဲဉ်တံာ်ကျဲတခါလါ တံာ်ကမါရဲမုာ်ပျိကွဲဉ်ဝဲ တံာ်နီးတံာ်ဘျးလါတံာ်ကတုထီဉ်ဘဉ် ထံတမာ်လါယိဉ် လီာ်ကျိအပူဂုလါအဂီာ်န့ဉ်လီာ်. ခါဆုညါ တံာ်ဆီဉ်သ နဲးလါ ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်မုာ်ဂု, ကီာ်ဆါမုာ်ဂုကဟဲအိဉ်အါ ထီဉ်ဝဲဒုဉ်ကွဲကွဲန့ဉ်လီာ်. ■

ခိဖျါတံာ်ဒုးတံာ်ယါဒီးတံာ်သဘဉ်သဘုဉ်အံအိဉ်ဒီးဒုဉ်လါကညီကီာ်စဲဉ်ပူအယီ ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်အံ တတုာ် လီာ်ဝဲဒုဉ် တံာ်ကတုထီဉ်ထံတမာ်လါကညီကီာ်စဲဉ်ပူအံဒီးဘဉ်န့ဉ်လီာ်.

တၢ်ပတုၣ်ကွၢ်ပၢ်စၢတၢ်ကတုၣ်ထံတမၢ် လၢ ဃီၣ်လိၣ်ကျိၤ, ဘၣ်မနုၤအယိၣ်လဲၣ်

သုလၢကီၤတုၤ

ကျိၤ တဲၣ်လံာ်တၢ်ကစီၣ် ဘဲခိးဖိးစံ ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ပတုၣ်ဆိပၢ်စၢတၢ်ကတုၣ်ထံတမၢ် (ကုဒိၣ်ခိၣ်) ထံတမၢ်လၢယိၣ်လိၣ်ကျိၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆိကမိၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. သတူၢ်ကလၢာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ပတုၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကီၢ်ကွၢ်တဲၣ်လံာ်တၢ်ကစီၣ်လၢအမံၤဟူသၣ်ဖျါတဘျီအံၤ အပူၤအယိၣ် တၢ်ကစီၣ် အံၤတၢ်မ့ၢ်ဆိကမိၣ်အီၤန့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤတၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်သံကွၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် လၢဘၣ်မနုၤအယိၣ် အံၤကဲး ဒိပနံၣ်အံၤဘၣ်ပတုၣ်ပၢ်စၢ တၢ်ကတုၣ်ထံတမၢ်အံၤလဲၣ်. တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဝဲဒၣ် တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤကအိၣ်ဝဲဒၣ် တဘျီထံၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁. ကီၢ်ပယိၣ်ပဒိၣ်လၢအကထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၀ နံၣ်တၢ်ဃုထၢဝံအလီၤခဲန့ၣ် ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပဒိၣ်တဖုလၢအကဘၣ်တၢ်ပတုၣ်နီၣ် အီၤလၢ ထံကီၢ်အဂၤအါဘျီဒီး ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပဒိၣ်တဖုလၢ အလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢတၢ်ကမၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်န့ၣ်အယိၣ် ဒ်သိးကီၢ်ကွၢ်တဲၣ်အံၤ ကမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဒီး ကီၢ်ပယိၣ်ပဒိၣ်လၢတၢ်သဘျီ ကသုအဂီၢ် ပတုၣ်ဆိကွၢ် ပၢ်စၢအတၢ်ဟူးတဂဲတစီၢ်တလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအယိၣ်လဲၣ်န့ၣ် ကရၢအါဖုလၢ အမၤတၢ်လၢတၢ်ထီၣ်ဒါဝဲတၢ်တုၣ်ထံ တမၢ်တဖုလၢ ကီၢ်ကွၢ်တဲၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ကီၢ်ပယိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ် ကိးသတြီထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကီၢ်ကွၢ်တဲၣ်ပဒိၣ် ကြးခိးဝဲဒၣ်တုၤ လၢ ကီၢ်ပယိၣ်အံၤ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ်သဘျီ အိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်လၢအကထီၣ်သီတဖုဖဲ ၂၀၁၀ နံၣ် တၢ်ဃုထၢဝံအလီၤခဲန့ၣ် (မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ပယိၣ်သုးပဒိၣ်အပူၤဃုထၢဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့) ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပဒိၣ်တဖု လၢအပူၤ ထံဖိကီၢ်ဖိဃုထၢထီၣ်အီၤ, ဒီးကဲထီၣ်ပဒိၣ်တဖုလၢ အဘၣ်တၢ်ပတုၣ်နီၣ်အီၤလၢ အပူၤထံဖိကီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အ ယိၣ် ကီၢ်ကွၢ်တဲၣ်မ့ၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကီၢ်ပယိၣ်ပဒိၣ်တဖုအံၤန့ၣ် ကဂ့ၢ်ဒိၣ်န့ၣ်ဒီးလၢအမၤသကိးတၢ်ဒီး ပယိၣ်သုးပဒိၣ်ခဲ အံၤတဖုန့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်မ့ၢ်တုၣ်ထီၣ်ဝဲထံတမၢ်လၢယိၣ်လိၣ်ကျိၤအံၤန့ၣ် ကကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဂံၢ်ဝိခွဲးယၢ်ဒီး ခိၣ်ယၢ်န့ၣ်ဆၣ်တၢ်

ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. အပိကီၢ်ကီၢ်တဲာ်အံၤဒ်သိးယုာ်ပူၤအခိၣ်ကသုအဂီၢ် ကစးထီၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကီၢ် ပယီၤပဒိၣ်လၢအကထီၣ်ကဒီးအသိတဖုန့ဉ်လီၤ.

၃. အံၤကဲးခိပနံၣ်အံၤ ယုာ်ဒုၣ်ကျဲၣ်သိး အသုတဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဝဲ တၢ်ဝဲထံနီၤဖးလၢ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤမ့ၢ်ဂုၤ, ကရၢလၢအမၤတၢ် လၢ ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ဒီးခိၣ်ယၢၤန့ၢ်တဖဉ်မ့ၢ်ဂုၤ ဒ်သိးကမၤသကိးတၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်ကသုအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ

၄. ခိဖျိ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ်အံၤ မၤသကိးတၢ်လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်လၢ အဘဉ်တၢ်ယုထၢအီၤလၢ အပုၤထံဖိကီၢ်ဖိအပိ ကီၢ် ကီၢ်တဲာ်အံၤမ့ၢ်အူ အံၤကဲးခိပနံၣ်အံၤယုာ်ဘဉ်ဝဲဒုၣ် ကျိၣ်စုၤလၢအလိၣ်လၢတၢ်ကတုထီၣ်ဝဲဒုၣ် ဟးကွံၣ် ထံတမၢ်အံၤက ညီဝဲဒုၣ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

၅. အံၤကဲးအလံာ်တၢ်ယုသုဉ်ညါပာ်ဖျါအပူၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒုၣ် တၢ်လီၢ်လၢထံကလုာ်ဘၢတၢ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒုၣ်ဒီးလၢၢ်ထး လၢအမ့ၢ် အဲၣ်တံာ်မိၣ်နံၣ်န့ဉ်လီၤ. ပာ်ဖျါထီၣ်ကဒီးဝဲဒုၣ်လၢ လၢၢ်ပူၤအံၤ ထံမ့ၢ်လုာ်ဘၢတၢ်ဘဉ်ဖုးန့ဉ် လၢၢ်ထးတက လုာ်အံၤ ကဲထီၣ်ဝဲဒုၣ် တၢ်စုာ်တၢ်ပျၢ်လၢထံကျါသ့ဝဲဒုၣ်န့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်န့ဉ်အပိ တၢ်ကချုာ်ဆိကွံာ်ဝဲဒုၣ် လၢၢ်ပူၤအံၤ တချုးလၢ တၢ်တုထီၣ်ထံတမၢ်ဒီးဘဉ်ဧါ.

၆. သုဉ်လုာ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်ဒ်အမ့ၢ် သုဉ်ပဟံာ်, သုဉ်ဖွဒီးသုဉ်အကလုာ်အဂၤအါမးအိၣ်စ့ၢ်ကီးဖဲတၢ်လီၢ်လၢတၢ်ကတုထီၣ် ထံတမၢ်အလီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ဉ်လီၤ. ညီၣ်န့ၢ် တချုးတၢ်တုထီၣ်ထံတမၢ်ဒီးဘဉ်န့ဉ် တၢ်ကထုးဆိကွံာ်သုဉ်လုာ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်သုဉ် တဖဉ် တချုးလၢ ထံလုာ်ဘၢတၢ်ဒီးဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

ဘဲဒီးဖိးစံ လံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒုၣ်လၢ တၢ်ကကွၢၤစးထီၣ်ကဒီးတၢ်တုထီၣ်ထံတမၢ်လၢ ၂၀၁၅န့ဉ် မ့တ မ့ၢ် ၂၀၁၆ နံၣ်အပူၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးလၢအဟဲကဲထီၣ်အသးတဆိဘဉ်တဆိအံၤန့ဉ်ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်မၤဝဲဒုၣ် ၂၀၁၀ နံၣ်တၢ်ယုထၢမ့ၢ်ဝံၤတၢ်ချီန့ဉ် အံၤကဲးခိပနံၣ်အံၤကကွၢၤစးထီၣ်ကဒါကွၢၤဝဲအတၢ်တုထီၣ်ထံတမၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢအဆိအချုလီၤန့ဉ် ပသမၤအလီၢ်တအိၣ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ■

ပဒိၣ်လၢအကထီၣ်သိတဖုဖဲ ၂၀၁၀ နံၣ်တၢ်ယုထၢဝံၤအလီၢ်ခဲန့ဉ် (မ့မ့ၢ်ဝဲဒုၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်အပူၤ ယုထၢဘဉ်ဆဉ်သန့ၢ်က့) ကမ့ၢ်ဝဲဒုၣ်ပဒိၣ်တဖု လၢအပူၤထံဖိကီၢ်ဖိယုထၢထီၣ်အီၤ, ဒီးကဲထီၣ်ပဒိၣ် တဖုလၢ အဘဉ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အီၤလၢ အပူၤထံဖိကီၢ်ဖိန့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်န့ဉ်အပိ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ်မ့ၢ်မၤ သကိးတၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တဖုအံၤန့ဉ် ကဂ့ၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးလၢအမၤသကိးတၢ်ဒီး ပယီၤသုးပဒိၣ်ခဲအံၤတ ဖုန့ဉ်လီၤ.

မူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤဒီးတၢ်ဖိလံၤဖိဃၢ်မၤဟးဂီၤဘုအဃိကဲထီၣ်ဒူဖိသဝီဖိတၢ်ဂ့ၢ်ကီ

မုၢ်တြီၤ - စီၤကညီထူ

၀ နံၣ်အံၤ ဒိဖျိမူခိၣ်စူတဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ်အဃိ ပီၤကါဒါသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီ တကးဘၣ် တၢ်ဖိဃၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မၤဟးဂီၤကွၢ်ဝဲဒၣ်ဘုသ့ၣ်တဖၣ်အဃိ ဒုးအိၣ်အါထီၣ် ဘုဟုတလၢတလီၣ်ဘၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီန့ၣ်လီၤ.

“တနံၣ်အံၤဖဲတၢ်ဆုးဒုးအခါမူခိၣ်စူအဃိ ဒုးကၤတဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီးဘုဖိလၢအမဲထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မဲထီၣ်တပျဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ ပအူး, တၢ်ဒီးယုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဘုဖိပီၤကါဒါသဝီအဃိ သဝီဖိပၢ်တၢ်ကွၢ်အဒုးအိၣ်လံခံလီၢ် လံ န့ၣ် လီၤ.” အဂ့ၢ် စီၤ ကျီ နံၣ် လု လၢ အ မ့ၢ် (KORD) ကညီတၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲဒါဒါဒါအပုၤမၤတၢ်ဖိပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖါတၢ်ကီၢ်ဟဲလၢအမ့ၢ်ပီၤကါဒါသဝီဖိစံးဝဲ “ပအိၣ်ဖဲအံၤလၢအပူၤကွၢ်ပဖဲအိၣ်ဒုးဖဲအိၣ်သံၣ်န့ၣ် ပမၤအိၣ်ဘုန့ၢ်လၢလၢလီၣ်လီၣ်လၢတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်အဂီၢ် ပတဘၣ်ပွၤအိၣ်ဟုသးဘၣ်ထဲဒၣ်လၢပမၤအိၣ်န့ၣ် ပအိၣ်မးတလၢဘၣ်ဒီးတနီၤပဆါဘၣ်အိၣ်ဒီးစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.”

စံးကဒီးဝဲ “ဖဲ ၂၀၀၄ နံၣ်ဝၣ်ကလီၤယုၢ်ဟဲအိၣ်မၤဟးဂီၤဘုဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ် ပမၤအိၣ်က့ၤဘုဟုတန့ၢ်လၢလၢလီၣ်လီၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢယုၢ်မၤဟးဂီၤဘုဒီး ဘုတလၢလၢအဃိပကဘၣ်ပွၤအိၣ်က့ၤဟုသးယီၤ ပဖဲအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်စ့ၢ်ကီးတနီၤဒ်သိးလၢညါလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတမံၤ ဒိဖျိပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟဲထီၣ်အိၣ်ဆိလီၤအသးလၢ ဒူသဝီတၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဃိ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢ တၢ်ကဖဲအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်လၢတၢ်သဘျူအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲဒီး ဒူဖိသဝီဖိတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ကီတၢ်ခဲန့ၣ် သဝီဖိဖါတီၢ်ဟဲစံးဝဲ “ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤဒိဖျိပယီၤသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲအဃိ ပကက့ၤဖဲအိၣ်က့ၤဒူလီၢ်သံၣ်လီၢ်လီၢ်လံၤလၢအယံၤသ့ၣ်တဖၣ်တဘျီလၢဘၣ်. ပကဘၣ်ဖဲအိၣ်က့ၤဖဲ တၢ်လီၢ်တတီၢ်ယီၤအလီၢ်လီၢ် ယိၣ်လိၣ်တြီၤကပိၣ်ကပၤ ယံၣ်ထီၣ်တဘျီဒူလီၢ်သံၣ်လီၢ်တဂ့ၢ်လၢစ့ၢ်ကီးဘၣ်.”

သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘုဟုတလၢတလီၣ်ဘၣ်အဃိကဘၣ်ဟးမၤလဲန့ၢ်ကျိၣ်စ့ၢ်လၢကပွၤအိၣ်က့ၤဟုသးအဂီၢ်

န့ၣ်လီၤ. ပီကါအသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မလဲအိၣ်တၢ် တခါဒီကဘၣ်ဖဲးအိၣ်ခူးတခါဒီအယိ အဝဲသ့ၣ်ဖဲးအိၣ်က့ၤ ခူးတချူးဆၢချူးကတီၢ် တတုၤလီၤထီၣ်ဘးလၢဘၣ်န့ၣ် လီၤ. ငူဖိသဝီဖိဘၣ်က့ၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အံၤ ဟဲပိာ်ထွဲ ထီၣ်အခံတနံၣ်ဝံၤတနံၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤအိၣ်ဘုတ လၢကိးနံၣ်ဒဲးအယိ မၤအိၣ်က့ၤမုၢ်ဝဲၤတမုၢ်လၢဘၣ်အိၣ် စ့ၢ်ကိးဝဲၤဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖါတီၢ်ဟဲးစံးအါထီၣ်ကဒီးဝဲ “ပမၤအိၣ်ဘုဟုကန့ၢ် (၁၀၀) နၢ်အလီၢ်န့ၣ် န့ၢ်က့ၤဒၣ်ထဲ (၂၀, ၃၀) နၢ် န့ၣ်လီၤ. ဒိဖျါလၢတၢ်ဟဲးကဲထီၣ်သးဒ်အံၤအယိ ပကဘၣ် ပွၤအိၣ်က့ၤဟုသးယိကိးနံၣ်ဒဲးလီၤ. တနံၣ်ညါအံၤ ဟု သးအပွၤထီၣ်တုၤလၢ တထာ် (၇၀၀, ၈၀၀) ဘးညါ န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢအပူၤကွံာ်ဟုသးတထာ် အပွၤလီၤလၢဒၣ် ထဲ ၄၀၀ ဘးတုၤလၢ ၅၀၀ဘးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ

ပကမလဲန့ၢ်ကျိၣ်စ့အဂီၢ်တမ့ၢ်ကညီကဘျါဘၣ် တၢ်မၤ လဲစ့ၢ်ကိးတမ့ၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်.”

ပီကါအသဝီအံၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ မုၢ်တြီၤ ကီၢ်ရ့ၣ်, ဘု သိၣ် ကီၢ်ဆၢၣ် ဟဲဟဲးက ရူၢ်ပူၤန့ၣ် လီၤ. ဖဲ ၁၉၉၅ နံၣ်န့ၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ်လၢ နံၣ်ခွဲၣ်ဘံၣ် အ့ၣ်ဒီး ခွဲၣ်အဲၣ်ယုၣ်အဘၣ်စၢအယိငူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တ ဖၣ်အံၤအိၣ်ဆိးလၢအငူသဝီတဘျီလၢဘၣ် ဒီးဟဲးယုၢ် အိၣ်ဝဲဖဲယိၣ်လိာ်ကျိၣ်န့ၢ်ကပိာ်ကပန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်တြီၤကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ ပီကါအသဝီအံၤတမ့ၢ်ထဲ အ ဘၣ်က့ၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အိတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်, တၢ်လီၢ်အဂၤဒ်အမ့ၢ် လၢမုၢ်ပျီ, စီမုၢ်ပျီ, ခုပူၤ, ကီၢ်လျၢ် အ, ယဲပၤဒီးဟဲးဟဲးကရူၢ်တၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ဘၣ် က့ၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အိတလၢတလီၣ်နးနး ကလဲၣ်တုၤဒၣ်လဲာ်ဘၣ်အိၣ်က့ၤဝဲဒၣ် မ့ၢ်ချီန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. ■

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤဒိဖျါပယိသးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအယိ ပကက့ၤဖဲးအိၣ်က့ၤဒူလီၢ်သံၣ်လီၢ်လီၢ်လံၤလၢအယံၤ သ့ၣ်တဖၣ်တဘျီလၢဘၣ်. ပကဘၣ်ဖဲးအိၣ်က့ၤဖဲ တၢ်လီၢ်တတီၤဃီအလီၢ်လီၢ် ဃိၣ်လိာ်တြီၤကပိာ်က ပၤ ယံာ်ထီၣ်တဘျီဒူလီၢ်သံၣ်လီၢ်တဂ့ၤလၢစ့ၢ်ကိးဘၣ်.

သ့ၣ်ပုၢ်တၢ်အိၣ်ယၢၤ, န့ၣ်ညါဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အိ တၢ်မၤစၢလၢ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

မုၢ်တြီၤ - ဆၢၣ်ကမ့ၢ်ထု

ပ ၂၀၀၉ နံၣ်အပူၤ ဒီဖျိတၢ်အိၣ်တၢ်အိတလၢတ လီၣ်ဘၣ်အယီၤ ပၤသဝီဖိ ၈၀၉၉ ၈ ဘၣ်ကွၢ် ဆၢၣ်မဲၢ်ဒီး တၢ်အိၣ်တကူတလၢ လၢလၢ်မုၢ်ပျီ, စီမုၢ်ပျီ, ယဲမုၢ်ပျီ, ခုပူ, ဖျးခိန်, ပၢ်တဲးဒီး ဃဲပၤဟီၣ်ကဝီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်တကူတလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဟဲကဲထီၣ်အသး တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တဘျးမံးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်အံၤစးထီၣ်တၢ်လံ အသးလၢ ပယီၤသးတဖၣ်မၤဝဲဒၣ် တၢ်လွံၢ်တၢ်တၢ်ထီၣ် ဒုးလံ န့ၣ်လီၤ. ဝဲ ၁၉၇၅ နံၣ် ဒီဖျိ တၢ်လွံၢ်တၢ်သနူ အယီၤ သဝီဖိလၢ ဖျးဂီၤ. မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ်ဟီၣ်ကဝီတဖၣ် ဘၣ်ပၢ်တၢ်ကွၢ် အဒုသဝီစံၢ်လီၤပျဲလီၤ, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤ အိၣ်အလီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢတၢ်လီၤအဂ န့ၣ်လီၤ.

မၤကဒီးဝဲ၂၀၀၆ - ၂၀၀၇ နံၣ်အပူၤသးပဒိၣ်တု ထီၣ်ဝဲဒၣ်သိလ့ၣ်ကျဲအသိလၢ မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ် စးထီၣ် လၢဖျးဂီၤပူၤဆုတီအူကီၢ်ရၢၣ်, ဘၣ်ဆၢၣ်ခံသဝီ, ဒီးပယီၤ သးသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲဆိလီၤအသးဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ် အယီၤသဝီဖိလၢ ခုပူ, လၢ်မုၢ်ပျီဒီးစီမုၢ်ပျီတဖၣ် ဘၣ်ဟဲ

သ့ၢ်အိၣ်ကဒုက့ၤလၢ နၢ်ယီၤထၣ်ဒီး ခုပူန့ၣ်လီၤ.

တကးဘၣ် တၢ်ဟဲထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ် ခုပူ, နၢ်ယီၤထၣ် စီမုၢ်ပျီ, လၢ်မုၢ်ပျီဒီးဖျးခိန်ဟီၣ်ကဝီအယီၤ သဝီ၅၁ ဖျၢၣ်, ခုးလီၢ် ၅၅၃ လီၢ်ဒီး စံၢ်လီၢ် ၂၂၂ လီၢ် ဘၣ်တၢ် ပၢ်တၢ်ကွၢ်အိၣ်ဒီး ပၤကညီနီၣ်ဂံၢ်လၢအကထိတဖၣ်ဘၣ် သ့ၢ်အိၣ်က့ၤလၢတၢ်လီၤအဂန့ၣ်လီၤ.

ဒီဖျိလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအယီၤ ငူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ထီၣ်ဘၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲဒ်အမ့ၢ် ကက့ၤဖဲးအိၣ်က့ၤဒုးလၢ အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢ အပူၤကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တဘျးလၢ ဘၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးဝဲလၢ တၢ်လီၢ်အဂတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ငူဖိသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အဂသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲအိၣ် ဖျိၣ်အိၣ်သကိးဝဲတၢ်လီၢ်တတီၤယီ တကးဒီးဘၣ်သဝီဖိ လၢအအိၣ်ပၢ်စၢဝဲဖဲန့ၣ်တဖၣ် အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲကဘၣ် မၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲအယီၤ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢတၢ်ကမၤအိၣ်က့ၤ စံၢ်ဒီးခုးသံၣ်တဖၣ်တလၢလၢပၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်လၢ ဘၣ်. သဝီဖိလၢအဟဲန့ၣ်လီၤအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကက့ၤဖဲး အိၣ်မၤအိၣ်က့ၤတၢ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အတၢ်လီၢ်န့ၣ်က့ၤ ဝဲတဘျးလၢဘၣ်အယီၤ တၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီ

လၢသဝီဖိတဖၣ် ကယုဖံးယုမၤအိၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤဒုသဝီလၢအအိၣ်လၢခုပူၤ, လၢၤမုၢ်ပျီ, စီမုၢ်ပျီ, ကီၢ်လုၢ်ဒါ, ယဲပၤဒီးပံာ်ဟံးကရူၢ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူးဒီးတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ်အံၤ တဘၣ်လိာ်ဖိးမံလိာ်အသးဘၣ်ဒီးတကးဒံးဘၣ်အမဲာ်ညါ ဒုတဖၣ်ဘီၣ်လီၤဝဲဒၣ်နးနးကလဲာ်ဒီး ဘုတဖၣ်ဟးထီၣ်တဂ့ၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒုတနီၤတၢ်ပာ်အီၤချူးဒၣ်ထဲ ၄-၅ နံၣ်ဒီးတနီၤဒၣ်လဲာ်အိၣ်တ့ၢ်က့ၤဒၣ်ထဲ ၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒိဖျိဒုတဖၣ်ဘီၣ်လီၤဒီးဘုတဖၣ်တဂ့ၢ်လၢဘၣ်အယီတၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဝဲဘု ၂၀ နာ်န့ၣ်န့ၢ်က့ၤဒၣ်ထဲ ၄၀ နာ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိတဂၤလၢအအိၣ်ဖဲယဲၤမုၢ်ပျီန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သံကွၢ်အီၤဖဲ လါအုၣ်ဖြၢၣ် ၂၀၀၉ နံၣ်အပူၤဒီးအဝဲပာ်ဖျါဝဲလၢ “အခဲအံၤပဟုသးအိၣ်တ့ၢ်ဒၣ် ၃ နာ်န့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ခိးတဘျူးလါတုၤ လၢပကမၤန့ၢ်ဘုလၢပခးပူၤန့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်မၤဒဲလဲာ်မး ပဆိကမိၣ်တဘၣ်ဘၣ်.”

သဝီဖိတနီၤဘၣ်ဟးယုအိၣ်က့ၤဟုသးလၢတၢ်လီၢ်အဂၤ ဒီးပွၤဘၣ်ဝဲအပွၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အပူၤကွံာ်ဘုတနာ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ် ၂၅၀ ဘးလၢစ့ယီၤ ဘၣ်ဆၣ်အခဲအံၤဟ့ၣ်ဘၣ် ၃၀၀ ဘးဒီးတုၤလၢ ၃၆၀ ဘးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးမုၢ်ကျိဝဲၤကွၢ်လၢ တၢ်ကယုစ့လၢတၢ်ကပွၤအိၣ်ဟု

သးအဂီၢ် ကိခဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တကးဒံးဘၣ် ဒိဖျိလၢပုကိးဂၤဒဲးယၣ်ယၣ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲ လၢဘုဟုတလၢဘၣ်အယီပုလၢအကဆါအိၣ်အဟုသးန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်.

မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိတအိၣ်ဒီးတလၢဘၣ်အယီသဝီဖိတနီၤဘၣ်ချီအိၤက့ၤမ့ၤချီ, ချီအိၣ်ဘီၣ်ဒီးဘၣ်အိၣ်က့ၤတၢ်ဒီးတၢ်လၢအထံၣ်န့ၢ်ဝဲလၢပျီပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးတၢ်ဘျါလီၤက့ၤတၢ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိအံၤ ကသ့အဂီၢ် မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ်ခိၣ်နၢ်ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ပာ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကဆ့ၣ်ဒၣ် ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အိတဖၣ်ဆူ တၢ်လီၢ် ယဲၢ်တီၤလၢ လူၤသီကီၢ်ဆၣ်ကလံၤထံးတကပုၤ လၢတၢ်ဝဲစိာ်တီဆ့ၤဒီးတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိညီအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တယးကွၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်လၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့လၢ တၢ်ကမၤစၢၤပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ စ့လိာ်ဝဲဒၣ်အါန့ၢ်ဒီး စ့ယီၤ တကကွၢ်လၢတနံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ် နံၣ်ရဲၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိဘၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဒိယီဝဲဒၣ်ဆူ ကီၢ်ကွီၣ်တဲာ်ဒီး နုာ်လီၤအိၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ■

ခွန်အဲဉ်ယုဉ်အိဉ်ဒီးအဖိလ်စံဉ်လာတၢ်ဒုး အိဉ်ထီဉ်ပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤသ့

ဇုသတုာ် - စုထု

၃ သတုာ်ကီၢ်ရၢၣ်, ဖဲလၢယု ၂၀၀၉ နံဉ်အပူဖီဂံၢ် ခံပှၤဇုဖိသဝီဖိသ့ဉ်တဖၣ်ကရၢကရိထီဉ်အသး ဒီးလဲၤသ့ဉ် လီၤသကိးက့ၤသ့ဉ် လၢအပှၤတတၢ် သ့ဉ်ပှၤအပူဖိသိးကကဲထီဉ်သ့ဉ်ပှၤအဆၢတၢ်ပနီဉ်အဂီၢ် န့ဉ်လီၤ.

အါတက့ၢ်ဇုဖိသဝီဖိသ့ဉ်တဖၣ် ထံဉ်ဝဲလၢကြးဒုး အိဉ်ထီဉ်က့ၤ ပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤ ဟံကီၢ်က့ၤသ့ဉ်ဒ်သိး က တ့ဟံဉ်တ့ဟံဉ်ဒီးယုအိဉ်တၢ်လၢပှၤပူကညီအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ခွန်အဲဉ်ယုဉ်သ့ဉ်ပှၤဝဲၤကျိအဖိလ်စံဉ်အိဉ်ဝဲဒုးလၢ တၢ်ဟ့ဉ်အခွဲးလၢ ဇုဖိသဝီဖိသ့ဉ်တဖၣ်ကဒုးအိဉ်ထီဉ်အ ပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤလၢမိၢ်ပၢ်ဖဲဟ့ဉ်သါဝဲသ့ ဘဉ်ဆဉ်အဝဲ သ့ဉ်ကဘဉ်လုာ်ထွဲဝဲ ပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤတၢ်မၤအလံာ်နဲဉ် ကျဲဒီးတၢ်ဘျုးလၢပဒိဉ်ဟံပနီဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဇုဖိသဝီဖိသ့ဉ် တဖၣ် အိဉ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကန့ၢ်ဖၢဘဉ်အဇု သဝီပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤဒ်အလုာ်အလၢထုသန့အိဉ်ဝဲအသိး န့ဉ်လီၤ.

ဖိဂံၢ်ခံပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤအံၤ တၢ်နီၤဖးအီၤလၢအမ့ၢ်ပှၤ

တတၢ်သ့ဉ်ပှၤအလီၢ်, ဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိပျံးကွီၤ, ကသံဉ်သ့ဉ် ဂံၢ်ဝဉ်စဲကရၢအလီၢ်သ့ဉ်တဖၣ်န့ဉ်လီၤ.

ပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤအံၤအအ့ကၢဉ်ခဲလၢအိဉ်ဝဲ ၄၂ အ့ ကၢဉ် န့ဉ်လီၤ. ဇုဖိသဝီဖိသ့ဉ်တဖၣ်လဲၤသ့ဉ်လီၤဝဲတၢ် ထုဉ်တၢ်ဘိလၢအမ့ၢ်ဝဲ တယီၤဆံဉ်ထုဉ်, ပန့ဉ်ထုဉ်, သ့ဉ်ဝါလီထုဉ်, အုခွဲးထုဉ်, သဉ်ကပၤထုဉ်, ပနီၤကျဲ ထုဉ်, ယီၤပိဉ်လဲဉ် (ဆီအုနးပၤ) ထုဉ်, ဝဉ်ကျုဉ်, ဒီး တယးထုဉ်သ့ဉ်တဖၣ်န့ဉ်လီၤ.

ပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤနီၢ်ရၢၣ်ဖိဖါဒါခဲဝဲ “တနံဉ်တဘျီန့ဉ် လၢပပှၤတတၢ်သ့ဉ်ပှၤအပူအဆၢန့ဉ် ပဟံဉ်ဖိဉ်ထီဉ်ပသး ဒီးပလဲၤသ့ဉ်တၢ်ထုဉ်တၢ်ဘိ, တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤထုဉ်ကိး နံဉ်ဒဲးန့ဉ်လီၤ. တကးဘဉ်ပလဲၤသ့ဉ်ပှၤစ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်မ့ၢ် တၢ်ဘိလၢအဂ့ၤကသံဉ်သ့ဉ်တဖၣ်န့ဉ်လီၤ.”

ဖိဂံၢ်ခံပှၤသဝီဖိသ့ဉ်တဖၣ်ပညိဉ်ဝဲလၢ သ့ဉ်ပှၤပူ ကသုဘဉ်ကသံဉ်သ့ဉ်ဂံၢ်ဝဉ်စဲ, ထံကအါထီဉ်အဂီၢ်, တၢ်တ့ဟံဉ်တ့ဟံဉ်အဂီၢ်, တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤတကးဘဉ်ဆဉ်ဖိ ကီၢ်ဖိစ့ၢ်ကိးကဖဲအိဉ်အါထီဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဖိဂ်ခံပုတတသုဉ်ပုအိဉ်ထီဉ်ဝဲအံ၊ ဒိဗျိလအဝဲ သုဉ်လဲထီဉ်ဘဉ်ဝဲအဒိလ၊ ပါခံသဝိကဝါ ဟ်သုဉ်ပု တကုအယိအသုဉ်ဆုဉ်သးဂဲဗုကီးဝဲဒီး ကုအိဉ်သ ကီးတၢဉ်ပိဉ်ဒီးဒုဖိသဝိဖိဒီးသဝိဖိအၢဉ်လီတူဉ်လိဉ်ဒီးဒုး အိဉ်ထီဉ်ဝဲန့ဉ်လီ၊ အဝဲသုဉ်ပတံထီဉ်လံဉ်ဒီးကိဉ်ရုဉ်ခိဉ် နါအၢဉ်လီတူဉ်လိဉ်အီဖဲ ၂၀၀၅ နံဉ်အပူလအဝဲသုဉ် ကကတီဝဲအသုဉ်ပုန့ဉ်လီ။

သဝိဖိသုဉ်တဖဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲလီတၢ် လီဆဲးလအဝဲသုဉ်ကျဲဝဲမုဉ်တံတံတနံဉ်ခံဘျီ၊ ဆုဉ်ပု တနံ ၂ ဂဖဲလအတၢ်ကိဉ်ထီဉ်အဆကတီ တုလမုခိဉ် စူလီတဘျီတဘျီန့ဉ်လီ။ မုမုဉ်ကတံတံအဆန့ဉ် ဒ်သိးသဝိလအဂကသုဉ်ညါဝဲအဂီ သုဉ်ဟ်ဝဲတန့၊ လိဉ်၊ ဝဉ်ကျုဉ်သုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီ။

ပုတတသုဉ်ပုပုဟ့ဉ်ကုဉ်ဟ့ဉ်ဖးတၢ်စီကွံဉ်ရှုဉ် စံးဝဲ “ဒိဗျိလပကတီသုဉ်ပုအယိ ဆဉ်ဖိကိဉ်ဖိသုဉ်တ ဖဉ်ဟဲကုအိဉ်အိဉ်ထီဉ် ထီဉ်ပုဉ်မုဉ်ဂု၊ တဟိမုဉ်ဂုတ ကးဘဉ်ထီဉ်ဖိလံဉ်ဖိလအဆံးတဖဉ် အိဉ်ထီဉ်ကွံဉ်ကွံဉ်

န့ဉ်လီ။ ထံကျိသုဉ်တဖဉ်ထံဟဲကုအါထီဉ်ကဒါကုဒီး ကသံဉ်မုဉ်သုဉ်တဖဉ်အါထီဉ်ဝဲဒုဉ်န့ဉ်လီ။ မုမုဉ်လ အကသံဉ်ကရါပူန့ဉ် သုဉ်ထုဉ်၊ တၢ်မုဉ်တၢ်ဘိလအဂု ကသံဉ်တဖဉ် ပုတဂလၢလၢလအလဲဘဉ်လပုဉ်ပုဒီး မုဉ်ထီဉ် န့ဉ် ဝဲ န့ဉ် ဟဲ ကု သုဉ် ကု ဝဲ လ သုဉ် ပု အ ပူ န့ဉ်လီ။”

ခါဆုညါဖဲလ ၂၀၁၀ နံဉ်အတီပု ဖိဂ်ခံသဝိဖိ သုဉ်တဖဉ် တိဉ်ဟ်ဝဲလ၊ ဒ်သိးထံကအါထီဉ်ကုအဂီ ကသုဉ်လီအါထီဉ်ဝဲ ယာမံအထုဉ်သုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီ။

ဖိဂ်ခံပုတတသုဉ်ပုအံအိဉ်သုဉ်လီအသးဖဲ ဒုသ တူဉ်ကိဉ်ရုဉ်၊ ဘံလုကိဉ်ဆဉ်၊ ဖိဂ်ခံသဝိန့ဉ်လီ။ ပုတ တသုဉ်ပုတဘုဉ်အံဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်အီဖဲ လါအိး ကထီဘဉ် ၁၅ သီ၊ ၂၀၀၅ နံဉ်န့ဉ်လီ။

ဒုသတူဉ်ကိဉ်ရုဉ်အပူပုတတသုဉ်ပုလအုဖိသဝိဖိ သုဉ်တဖဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲန့ဉ် အိဉ်တုဉ်လံ ၄ ဘုဉ်လအ မုဉ် ဖိဂ်ခံပုတတသုဉ်ပု၊ ပါခံပုတတသုဉ်ပုတံတံခံ ပုတတသုဉ်ပုဒီးဟးတဖဉ်ပုတတသုဉ်ပုန့ဉ်လီ။ ■

န့ဉ်ဘဉ်ကုစုအထိးနါစုဒိဗျိဘဉ်ဟ့ဉ်တၢ် ဝိတၢ်သ့အါ

စီကံ

ပုတက၊ ပုတဖုလၢလၢ အကမအိဉ်သုဉ် လာ ကညီကိဉ်စဉ်ပုလအ အအိဉ်လအ ခုဉ်အဲဉ် ယုဉ် ဒီးဒံဉ်ခုဉ်ဘဉ်အုဉ်တၢ်ပအဖိအလံတ ဖဉ်န့ဉ်ကဘဉ်ယုန့ဉ်အခွဲးလပုခံဖုလၢအအိဉ်ဒ်သိးက မအိဉ်ဘဉ်သုဉ်အဂီန့ဉ်လီ။

ပုလအမအိဉ်သုဉ်လအဒံဉ်ခုဉ်ဘဉ်အုဉ်အဟီဉ် ကဝါပုသုဉ်တဖဉ်ဒ်သိးကဒီးန့ဉ်ဘဉ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာအ ဂီ ကဘဉ်လဲထီဉ်လိဉ်သးဒီးဒံဉ်ခုဉ်ဘဉ်အုဉ်အသုဉ်

ပုခိဉ်န့ဉ်လီ။ တနံဉ်တဘျီဒံဉ်ခုဉ်ဘဉ်အုဉ်ကိးဝဲတၢ်အိဉ် ဖိဉ်ဖဲဒိတီပု လအတၢ်ကမအိဉ်သုဉ်အဂီန့ဉ်လီ။ ပုတ ဂလၢလၢလအမုဉ်အဲဉ်ဒီးမအိဉ်သုဉ်န့ဉ် ကဘဉ်ဟဲအိဉ် ဖိဉ်သကိးဝဲဒုဉ်လအိတီပုန့ဉ်လီ။

ဖဲ ၂၀၀၈ နံဉ်အပူ တၢ်အိဉ်ဖိဉ်အဆကတီ ဒံဉ် ခုဉ်ဘဉ်အုဉ် ခိဉ်နကတီလီတၢ်ဒီးဟ်ဖျါဝဲလ သုဉ်လ အဟးထီဉ်ဖဲကညီကိဉ်ပုသုဉ်တဖဉ်န့ဉ် တၢ်ကဘဉ်သု အီဖဲ ကညီ ကိဉ်ပု၊ သုဉ် လအတၢ်ထုးထီဉ် ဆါ အီသုဉ်

စီးဘျီဖူစံးဝဲ “ပမအိၣ်သ့ၣ်အံၤပစုအိၣ်တယၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးပသကိးလာအဂ့ၤလာကမၤစၢပုၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ် ဒီးပမ့ၢ်ဘၣ်ကဒီးတၢ်လံၣ်န့ၢ်ပုၤတဘျီန့ၢ် ပမၤတၢ်တသ့ၣ်လၢနီၣ်တမံၤဘၣ်. ပမၤအိၣ်သ့ၣ်ဒိတဘျီပမ့ၢ်ဒူးက့ၤထဲလၢပဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်န့ၢ် သ့ၣ်တတၢ်အဖိခိၣ်ပစုအိၣ်တၢ်က့ၤဒၣ်အအါကတၢ်လၢအကထိ, လၢအကလးန့ၢ်လီၤ.”

တဖၣ်တၢ်တဘၣ်ထုးထီၣ်ဆါတလၢအိၣ်ဆူ ကညီကိၣ်စဲၣ်အချၢဘၣ်, သ့ၣ်အဝီသၢပုၣ်ဆူအဖိလၢတၢ်တဘၣ်ကူၣ်ဟးဂီၤဒီးမၤကဆါအိၣ်ဘၣ်, နီၣ်တဂၤပုၤတဂၤန့ၣ်ဆါအိၣ်သ့ၣ်န့ၢ်ဒၣ်ဖဲလၢကညီကိၣ်စဲၣ်အပူၤ တၢ်လီၤလၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်အလီၤန့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢဒၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အ့ၣ်, ပယီၤဒီးတၢ်ကရၢကရီၣ်ဒဲန့ၢ်စိၣ်ဆါဝဲဆူ ကိၣ်စဲၣ်အချၢတၢ်လီၤအယံၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၢ်လီၤ.

စီးဘျီဖူ (တမ့ၢ်မံၤနီၣ်ကိၣ်) သး နံၣ်အိၣ် ၃၄ နံၣ်အဝဲမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးသ့ၣ်ခိၣ်တဂၤ ဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဖဲ ၂၀၀၈ နံၣ်အဝဲလဲၤမၤအိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ဖဲအိၣ်ကိၣ်ရ့ၣ်, တက့ၢ်ကျါ, မဲးပြီးကရၢတၢ်လီၤဖဲမဲၤသဝီအကပိၣ်ကပၤန့ၢ်လီၤ. အဝဲဟံၣ်ဖျါဝဲလၢ ဖဲလၢ ၂၀၀၈ နံၣ်အပူၤပုၤလၢအမၤအိၣ်သ့ၣ်လၢ ဟီၣ်ကဝီအဝဲအံၤအပူၤ သ့ၣ်ခိၣ်ခဲလၢအိၣ်ဝဲ ခံဆံၤမၤယၣ်ယၣ်န့ၢ်လီၤ.

သ့ၣ်လၢတၢ်ထုးထီၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်က့ၤဆါအိၣ်ဆူ ဖၣ်အၣ်, ရှၢၣ်ကိၣ်, ကမးမိၣ်, ခိတီၢ်ပူၤဒီးသ့ၣ်ဖျါတတၢ်န့ၢ်အပူၤမ့ၢ်ဝဲ တကလီၤယံၤကလးကွး (၁၅၀,၀၀၀) မ့ၢ်လၢ (တိုက်သး) န့ၢ်အပူၤမ့ၢ်ဝဲ ယံၤကလီၤကွး (၅၀၀,၀၀၀) တုၤလၢ ယံၤကလီၤ ဘျီညါန့ၢ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤအိၣ်သ့ၣ် အဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်ဆူ ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ် ဒီး န့ၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အ့ၣ်အအိၣ်န့ၢ်လီၤ. ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်န့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤသ့ၣ်ပုၤလၢအကဝီဒၣ်ဝဲဒီးဟံးန့ၢ်ဝဲအခိတဘျီယီၤန့ၢ်လီၤ. ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢသ့ၣ်ကဝီအံၣ်လဲၤအဖိခိၣ် ဒီးသ့ၣ်အကဝီမ့ၢ်လဲၤန့ၢ်ဟံးဝဲ ဒၣ်သ့ၣ်အခိယံၤကလီၤ ကွး (၅၀၀,၀၀၀) ဒီးသ့ၣ်အဝီမ့ၢ်အံၣ်တခိဟံးဝဲသၢကလီၤကွး (၃၀၀,၀၀၀) တုၤလၢ (၂၀၀,၀၀၀) ခံကလီၤကွးန့ၢ်လီၤ.

ဒ်န့ၢ်အသိးဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်ဆူဒၣ်ခ့ၣ်

ဘၣ်အ့ၣ်အအိၣ်ဒီးဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အခိခံတီၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်တတီၤမ့ၢ်ဝဲ မဲၤသဝီတၢ်လီၤ ဒီးကိတီသ့ၣ် ၆ ဘ့ၣ်ကိတခိၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်ခိ (၅,၀၀၀) ကွး, ၁၀ ဘ့ၣ်ကိတခိၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ (၁၀,၀၀၀) ကွးန့ၢ်လီၤ.

ခံတီၤတနီၤန့ၢ်ကျိၢ်ကတံၢ် ၆ ဘ့ၣ်ကိတခိၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်ခိ (၂၀၀,၀၀၀) ကွးဒီး ၁၀ ဘ့ၣ်ကိတခိၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ (၃၀၀,၀၀၀) ကွး, ဒီးမ့ၢ်လၢကိလဲၤလီၤတီသ့ၣ်တဘျီလၢလၢန့ၢ် ဘၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်ပုၤခိးတၢ်, တၢ်အိၣ်ကိးဘျီဒီးတုၤလၢတီသ့ၣ်လၢတစုလီၤ.

ဒ်န့ၢ် အသိးပယီၤသး လၢအဟဲ ဆီလီၤအသးဖဲန့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ထၢစ့ၢ်ကိးတၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်မၤသ့ၣ်အဖိခိၣ်န့ၢ်လီၤ. ပယီၤသးန့ၢ်ထၢတၢ်ခိခဲလၢ ၄ တီၤဒီးအသး ၉၆၂ လၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲမဲၤသဝီန့ၢ်ကိဒိၣ်ကိဆံးကိတီသ့ၣ်တခိၣ်န့ၢ်ဟံးဝဲစ့ (၄၀,၀၀၀) ကွးကိးတီၤဒီးလီၤ.

တချးတုၤလၢကျိၢ်ကတံၢ်ဒီးဘၣ်န့ၢ် လၢတၢ်ဘၣ်စၢတၢ်ထၢကဒီးသ့ၣ်အခိခံတီၤ ကိအဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဆံးမ့ၢ်ဂ့ၤဟံးဝဲ (၂၀,၀၀၀) ကွးန့ၢ်လီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ်ကျိၢ်ကတံၢ်တၢ်လီၤတတီၤန့ၢ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ဒူးယၢအိၣ်ဆီလီၤသးအလီၤအယံၤဟံးဝဲကိတီသ့ၣ် ၆ ဘ့ၣ်ကိတခိၣ်န့ၢ် (၅၀,၀၀၀) ကွးဒီး ၁၀ ဘ့ၣ်ကိတခိၣ်န့ၢ်(၁၀၀,၀၀၀) ကွးန့ၢ်လီၤ.

စီးဘျီဖူစံးဝဲ “ပမၤအိၣ်သ့ၣ်အံၤပစုအိၣ်တယၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးပသကိးလာအဂ့ၤလာကမၤစၢပုၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ် ဒီးပမ့ၢ်ဘၣ်ကဒီးတၢ်လံၣ်န့ၢ်ပုၤတဘျီန့ၢ် ပမၤတၢ်တသ့ၣ်လၢနီၣ်တမံၤဘၣ်. ပမၤအိၣ်သ့ၣ်ဒိတဘျီပမ့ၢ်ဒူးက့ၤထဲလၢပဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်န့ၢ် သ့ၣ်တတၢ်အဖိခိၣ်ပစုအိၣ်တၢ်က့ၤဒၣ်အအါကတၢ်လၢအကထိ, လၢအကလးန့ၢ်လီၤ.” ■

သုလုးကီၢ်ဂ့ၤ

၂ လါအီးကထိဘၢၣ် ၂၄ သီ. ကညီတၢ်ကစီၣ် KIC ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဒိန်ခွန်ဘိန်အုန်သူးလၢအပူၤ နီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ် ၇၀၀ ဂၤယၢၣ်ယၢၣ်ဟဲဆီလီအသးလာ မုၢ်တြီၤကီၢ်ဂ့ၤဒီး ငူသတူၢ်ကီၢ်ဂ့ၤအဘၢၣ်စၢၤ လၢ ကမးအိၣ်သုန်ဒီးခူန်ထူလၢ ဘံလုကီၢ်ဆၢဒီး နွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကမးအိၣ်သုန်ဒီးခူန်ထူအံၤအဂီၢ် ဒိန်ခွန်ဘိန်အုန်သူးခိၣ် စီၤခွဲးသုၣ်အနီၢ်ကစၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲဒၣ်ဒီး ဝဲလါအီးကထိဘၢၣ် ၁၉ သီအံၤ ဟဲတုၤလီၤဝဲဒၣ်လၢ ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်လီၤလၢတၢ်ကမးသုန်ခူန်ထူအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. သုးလၢအဟဲဆီလီအသးတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၢၣ်တၢ်ဘၢၤလၢ တၢ်မးသုန်ဒီး တၢ်ခူန်ထူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ် လီၤလၢ တၢ် က မး သုန် ဒီးတၢ် ခူန် ထူ အလီၢ်

တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် နးကွံး, ဝီၢ်မုၢ်, မဲၣ်ခိၣ်ဒီး ကွံတမၣ်တၢ်လီၤသုၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ ဘံလုဒီး နွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ဟဲတီယုၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မးသုန်ဒီးတၢ်ခူန်လၢတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်လၢ သိလုၣ် ၉ ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တကတီၢ်ယီ ကတုယုၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်ဒီး သိလုၣ်ကျဲတဖၣ်လၢ ကဝံစိၣ်တီဆ့ၢ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သိလုၣ်ကျဲအံၤ တၢ်ကစးထီၣ်တုအီၤဖဲ ငူသတူၢ်ကီၢ်ဂ့ၤဘံလုကီၢ်ဆၢ စးထီၣ်လၢ နးကွံးဒီး လဲၤခိဝဲဒၣ်ဆု ကလဲၣ်လီၣ်ဆဲၣ်, ဘီလထၣ်, ပတၣ်ဒီးဒီးဝီၢ်မုၢ်တၢ်လီၤလၢအအိၣ်လၢမုၢ်တြီၤကီၢ်ဂ့ၤ, နွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒိန်ခွန်ဘိန်အုန်အံၤလၢအပူၤကွံၣ် မးဒၣ်ထဲသုၣ်တခါဒီး ခဲအံၤလၢတၢ်ခူန်ထူအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢအဝဲသုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ■

လၢတၢ်ကမးအိၣ်သုန်ဒီးခူန်ထူအံၤအဂီၢ် ဒိန်ခွန်ဘိန်အုန်သူးခိၣ် စီၤခွဲးသုၣ်အနီၢ်ကစၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲဒၣ်ဒီး ဝဲ လါထီၣ်အီးကထိဘၢၣ် ၁၉ သီအံၤ ဟဲတုၤလီၤလၢဟီၣ်ကဝီၤတၢ်လီၤလၢကမးသုန်ခူန်ထူအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးသုးလၢအဟဲဆီလီအသးတဖၣ် ဒ်သိးကဟံးန့ၢ် တၢ်ဘၢၣ်တၢ်ဘၢၤလၢ တၢ်မးသုန်ဒီး တၢ်ခူန်ထူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကလိၣ်ဒီးစ့လွၢ်ကလိၣ်ကွဲးဘၣ်

ယိၣ်လိာ်

ပုၤ အပူၤကွံာ် ၂၀၀၉ လၢမးရှးအပူၤန့ၣ် အူယဲထီၣ် ဒိပနံၣ်လၢအအိၣ်လၢ (ကွဲးထီၣ်) ဝှံတဖုန့ၣ်မ့ၢ် လၢန့ၢ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ငူသတူၢ်ကီၢ်ရၣ်ပုၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်ဒီး န့ၣ်လီၤမၤကၤဝဲဒၣ်သ့ၣ် လၢအံၤစ့ၢ်ခံသဝီသ့ၣ်ပုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအိၣ်သ့ၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိဝဲဒၣ် အံၤစ့ၢ်ခံသဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အစံာ် ကျိး တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး အလီၢ်အကျဲန့ၣ် လီၤ. အံၤစ့ၢ်ခံကရူၢ်ခိၣ်စံးဝဲ “တၢ်လၢတၢ်မၤကၤသ့ၣ်အံၤမၤ ဟးဂီၤဘၣ်ငူဖိသဝီဖိဖဲယသဝီအံၤတကးဘၣ် လၢပုၤသဝီ အဂၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်ဟးဂီၤ ပုၤကျိးလီၢ်ဒ်သိးယသဝီအံၤအိၣ် စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.”

နီၢ်ဘျီအၢ၊ သဝီဖိလၢအကျိးဘၣ်ဟးရှးဂီၤခိ ဖျိတၢ်တၢ်သ့ၣ်အယိတဂၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ “ဖဲပုၤဟဲတၢ်ဖျိ သ့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် မၤဟးဂီၤကွံာ်ယကျိးဒိတဘျီညါ န့ၣ်လီၤ.”

အူယဲထီၣ်ဒိပနံၣ်အံၤ ဒ်သိးတၢ်ဖျိသ့ၣ်ကသ့လၢ တၢ်လီၢ်တတီးယိအဂီၢ် ကဘၣ်ထဲၣ်ပျီကွံာ်ဝဲဒၣ် တၢ်လီၢ် လၢကထုးဟ်ဖျိသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ထဲၣ်ပျီသ့ၣ် အဆၢကတီၢ် တၢ်ထဲၣ်ပျီယုာ်ဝဲဒၣ် နီၢ်ဘျီအၢအကျိးခဲ လၢန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ဘျီအၢစံးဝဲ “တနံၣ်အတီၢ်ပူၤယဆါသဘျုာ် လၢန့ၣ်, တူၢ်ရၣ်သၢန့ၣ်, ဒီးလၢန့ၣ်ယုၤန့ၣ်ယုၤန့ၣ်အိၣ်လၢ

ယဲၣ်ကလိၣ်ကွဲးညါန့ၣ်လီၤ.”

ခိဖျိတၢ်မၤဟးဂီၤကွံာ်အဝဲအကျိးဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ ခဲလၢကအယိ ဒ်သိးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ စ့အိၣ်လိးအဂီၢ်လဲၤပ တံထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဒိပနံၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပတံ ထီၣ်အယိ အဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်က့ၤဝဲဒၣ် စ့ခဲလၢကအတၢ် ဟးရှးဟးဂီၤအဖိခိၣ် စ့လွၢ်ကလိၣ်ကွဲးန့ၣ်လီၤ.

အဝဲစံးကဒီးဝဲ “စ့အိၣ်လိးလၢယဒီးန့ၢ်ဘၣ်အံၤ ယမ့ၢ်တဟံးအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်လၢယကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်နီတ မံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ကျိးလၢတၢ်မၤဟးဂီၤအိၣ်တဘျီအံၤ တၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ကွံာ် ဝဲ အလုၢ်အပူၤန့ၣ်ကအိၣ်တုၤလၢ ၁၅ ကလိၣ်ကွဲးဆူအဖိ ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. စ့လွၢ်ကလိၣ်ကွဲးလၢ နီၢ်ဘျီအၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ အံၤ အဝဲသ့ၣ်ဒၣ်လၢဟံၣ်ယိတၢ်လိၣ် တကတီၢ်အဂီၢ် ဒီးလၢကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤနီၢ်ဘျီအၢအံၤ အကျိးဒီး အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

အံၤစ့ၢ်ခံသဝီအံၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ ငူသတူၢ် ကီၢ်ရၣ်ဘဲလုကီၢ်ဆၢန့ၣ်, အံၤစ့ၢ်ခံကရူၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီ မ့ၢ်ထီၣ်တကပဒီးတုၤလၢကလံၤစိးတကပန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီး သ့ၣ်ပုၤထုလံၤလၢသ့ၣ်ဒိၣ်ဝဲထီၣ်အိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ် ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ပုၤဖးလဲၢ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ကလိၣ်စ့ၢ်ကီး အိၣ်တရံးဝဲသဝီအံၤဝးဒီးအိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးထံကျိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးထံဆံၣ်ဂ့ၤမးန့ၣ်လီၤ. ■

သုလုကီုဂု

၂၀၀၉ နံဉ်အပူပုလီာ် ကဝိဖိ လာအ အိဉ်ဖဲ ယိဉ်လိာ်ကျိကာ်နံးသွန်တဖဉ်ထံဉ်ဝဲသွန်ဖူဟဲ လီထွံလံာ်သိဉ်လိာ်ကျိပူ ဇီးသွန်တဖဉ်အါတ က္တံာ်မ့ာ်ဝဲသွန်ပဟံဉ်ယုလီာ်လံာ်တနီုဇီးတနီုမ့ာ်ဝဲသွန်ပ ဟံဉ်အသံသိန့ဉ်လီာ်.

ကညီသုးဖိလာအ အိဉ်ဖဲယိဉ်လိာ်ကျိနံးသွန်တ ဖဉ်ဖိဉ်န့ဉ်ဝဲသွန်ပဟံဉ်လာအလီထွံတနီုဇီးလဲာ်တဘဉ်ပု ဘဉ်မုဘဉ်ဒါလာအဖိဉ်န့ဉ်သွန်လီထွံ ဘဉ်ဆဉ်ပုဘဉ်မု ဘဉ်ဒါတဘဉ်က့အီလာ တာ်ဖဲးတာ်မတုာ်ရဲဉ်တာ်ကျဲတ ခါအံအပတီာ်ထီပမဘူးအီတဘဉ်ဘဉ်အယိသွန်တ ဖဉ်ပျဲလီထွံကဒါက့သွန်လာအဖိဉ်န့ဉ်ဝဲတဖဉ်န့ဉ်လီာ်.

လီာ်ကဝိဖိလာအ ထံဉ်ထွဲတာ်တဂုဟ်ဖျါဝဲလာ “သွန်အံအိဉ်ဟဲလီထွံစးထီဉ်လာတလီထဉ်, ဇီးသွန် ဖူတနီုလီထွံတဆိဘဉ်တဆိတုာ်လီဆုသုမ့ ထဉ် န့ဉ်လီာ်. ဇီးသွန်လာတာ်မအီအံတာ်ထုးလီသွန်အခိဉ် ထံးခိဉ်ဘိ တာ်ထံဉ်ဝဲဒဉ်တာ်တံာ်လီသွန်အကျိ လာယိ ကီာ်မ့ာ်ဂုပုကညီအိဉ်တာ်အလီာ်မ့ာ်ဂုခံကပလဉ်န့ဉ် လီာ်. ဘဉ်ဆဉ်မတုာ်မအိဉ်သွန်လဲဉ်န့ဉ်တာ်တသွန်ညါ ထွဲအီလီတာ်ဘဉ်.”

သွန်ပဟံဉ်ဖူလာအလီထွံသွန်တဖဉ်အံ တာ်မ တုာ်စာအီလာအပူကွံာ်တနီုဇီးတနီုတာ်မအီတယံဉ် ဇီးဘဉ်န့ဉ်လီာ်.

စးထီဉ်ဖဲ ၁၉၈၉ နံဉ်ကီာ်ကွီဉ်တဲဉ် ပတုာ်ကွံာ်ဝဲ ဒဉ်တာ်မသွန်လာ အထံအကီာ်အံဝဲအလီာ်ခံ တာ်မ

အိဉ်သွန်လာ ယိဉ်လိာ်ကျိတြီ, ကညီကီာ်စဲဉ်ကီာ်ဆာအံ ပဲအါထီဉ်ဝဲဒဉ်အါမးန့ဉ်လီာ်. ဝဲအလီာ်ခံ တုာ်လီလာ ဆာကတီာ်ခဲအံ ကီာ်ဆာတာ်မအိဉ်သွန်အံအဆာတတဲာ် ဇီးဘဉ်န့ဉ်လီာ်. တာ်မအိဉ်သွန်ခိဉ်ခိဉ်မုာ်မုာ်တအိဉ်လာ ဘဉ်ဆဉ်သနက့ တာ်မအိဉ်ဟုဉ်သွန် သွန်တဖဉ်အံ အိဉ်ဒဲးဝဲဒဉ်ထီဘိန့ဉ်လီာ်.

သွန်ပဟံဉ်ဖူလာအလီထွံသွန်တဖဉ်အံ တာ်မ ဟ်စာတုာ်အီအိဉ်လံပုနံဉ်လံလဲဉ် တာ်တသွန်ညါအီ ဘဉ်ဆဉ်သနက့ သွန်သွန်တဖဉ်အံမုာ်ဒဉ်အဟဲလာ ကညီကီာ်စဲဉ်အပူန့ဉ်လီာ်.

ဒဲးသိးတာ်မသွန်တဖဉ်အံသုတကဲထီဉ်တာ်ကလီ ကလီတဂုအဂီ တာ်ကုဉ်တရံးကျဲဒဲးသိး တာ်ကဆါဘဉ် ဝဲဆုကီာ်ကွီဉ်တဲဉ်အပူလာအဖိးသဲးစးအဂီန့ဉ်လီာ်.

သွန်လာအလီထွံတနီု လီထွံတုာ်ဖဲသိဉ်လဲးထဉ် ထံကျိနံး ဇီးကွီဉ်တဲဉ်သွန်ပုာ်ပုာ်ဘဉ်မုဘဉ်ဒါဖိဉ်န့ဉ်ဝဲဒီး ဒိလီတီာ်လီက့ဝဲဒဉ် (တံဆိပ်) လာသွန်အလီဝဲ ဒုး ကဲထီဉ်က့ဝဲဒဉ်လာ သွန်လာအဖိးမံဒီးသဲးစးဒီး ဆါက့ ဝဲဒဉ်ဆုကီာ်ကွီဉ်တဲဉ်အအိဉ်န့ဉ်လီာ်.

တာ်ဂုာ်ဘဉ်ဃးသွန်ပဟံဉ်ဖူသွန်တဖဉ်လီထွံအံ န့ဉ် တာ်တသွန်ညါအဂုာ်အကျိလီတာ်လီဆဲးဘဉ် သ နက့ သွန်လာအလီထွံသွန်တဖဉ်အံ မ့ာ်ဝဲဒဉ် ကီာ် ကွီဉ်တဲဉ်သုးဒီး တာ်ကရုကရီ မုတမုာ် ပုတဖူပုလာ က ညီကီာ်စဲဉ်ပူအံ အတာ်မသကိးတာ်လီန့ဉ် ပသမအ လီာ်တအိဉ်ဘဉ်န့ဉ်လီာ်. ■

သျှင်ဘိန်သးစ်သျှင်တဖန်မလိဘန်ကွာ ကညီလုာ်လုာ်ထူသနူဒီးတံဆဲးတံလါ

ယိန်လိာ်

ဝိ ဖျီလါမိာ်လုာ်လုာ်ကရုဒးအိန်ထိန်ကွာ တံမလိအမုာ် တံဒးကဲထိန်လုာ်ဒီးတံထါ၊ တံထုတံကံာ်တံဝုဒီးတံမလိလံာ်ဆိဝဲးအတံမလိသျှင်တဖန်အယိ စးထိန်လါ ၂၀၀၈ နံာ်ဒီးတုာ်ခဲအံး ဖိဖိသံာ် သျှင် စ်သးဘိန် အါ နူဒီး ၉၅ ဂမလိဘန်ကွာမိာ်ပံာ်ဖုအတံသျှင်ဘိန်သျှင်တဖန်န့ာ်လါ။

မိာ်လုာ်လုာ်ကရုအံးစးထိန်ကရုကရိထိန်အသးလါ ၁၉၉၂ နံာ်ဖဲလါမုာ်တြိကီာ်ရုာ်၊ လုာ်သီကီာ်ဆန်သံနုာ်ပာ်ခိန်သဝီန့ာ်လါ။ ဖဲလါကရုအံးစးထိန်သီအဆါကတီာ်တံဟူးတံဂဲအိန်ဝဲဒ်အမုာ် ဟူးဂဲဖဲလါကညီနံာ်ထိန်သီအဆါကတီာ်၊ အိန်စွာ်ကီးဒီးခိကရဲးတံအိန်ဖျိန်ယုာ်ဒီးပုာ်မလိကီးတံဒီးဒုဖိသဝီဖိသျှင်တဖန်န့ာ်လါ။

ဘန်ဆန်ဖဲ ၂၀၀၇ နံာ်ဒီး ၂၀၀၈ နံာ် အပူတုာ်လါလါခဲအံးကရုအံးစးထိန်ဒုးအိန်ထိန်ကွာဝဲအတံဟူးတံဂဲဒီးမလိအါထိန်ကွာအတံဟူးတံဂဲလါသျှင်ဘိန်သးစ်သျှင်တဖန်အဂီာ်န့ာ်လါ။

ကရုအံးအတံပညိန်မုာ်ဒ်သိး ကညီဖိသျှင်တဖန်ကသျှင်ညါကွာလုာ်လုာ်၊ ထူသနူ၊ တံဆဲးတံလါဒီးလုာ်လုာ်ထူသနူ၊ တံဆဲးတံလါလါအလါဘာကွံာ်သျှင်တဖန်ကယုထာဖျိန်ကွာဒီးကမဖျါထိန်ကွာအါအဂီာ်၊ ဒ်သိးလုာ်လုာ်ထူသနူ၊ တံဆဲးတံလါလါအဖျါထိန်ကွာသျှင်တဖန်ကသ့ပာ်ကွာအါအဂီာ်န့ာ်လါ။

မိာ်လုာ်လုာ်ကရုအံးစးထိန်ကရုခိန်စိမိာ်ဒုးဝဲ “ပဒုးအိန်ထိန်ကရုအံးစိဖျီလါပဖိပလံာ်တနီုန့ာ် တသျှင်ညါကွာလါမိာ်လုာ်လုာ်သျှင်တဖန်ဘန် အါန့ာ်အန့ာ်တံသျှင်ဘန်လါမိာ်ပံာ်ဖုမလိတံာ်လံဝဲသျှင်တဖန်န့ာ် အဝဲသျှင်တသျှင်ညါ နံာ်ပာ်လါဝဲခဲလါဘန်။ ဒိဖျီလါတံာ်ဂုာ်ဒ်အံးအယိပကရုကရိထိန်ကွာမိာ်လုာ်လုာ်ကရုန့ာ်လါ။

မိာ်လုာ်လုာ်ကရုအံးစးထိန်ဝဲအတံဖဲတံမလိအါလါဖဲ ဘျုာ်ဂါသဝီ၊ ဒုဒိန်ထုာ်သဝီ၊ ကျုာ်မုာ်လုာ်ဖဲမုာ်တြိကီာ်ရုာ်၊ လုာ်သီကီာ်ဆန်အပူန့ာ်လါ။

မိာ်လုာ်လုာ်ကရုခိန်ပာ်ဖျါထိန်ဝဲလါ ဖဲလါပမလိပတံဟူးတံဂဲအါ တဘျီတခိန်ပယိသုးပာ်ဒီးပဘန်ယုာ်အိန်စွာ်ကီးဝဲလါ။ လါပတံဖဲတံမလိအါပူစွာ်ကီးတံပီးတံလါလါပလိန်သျှင်တဖန် မုာ်လါကျိန်စုတလါတပျဲစွာ်ကီးဘန် အယိ ဒ်ပလိန်ဘန် အသိးန့ာ် ပမလိတနီုခဲလါစွာ်ကီးဘန်။

ခါဆူညါပကရုအံးပတိာ်ပာ်လါပကဟူးဂဲအါထိန်ဒီး ပကမဖျါထိန်ကွာလုာ်လုာ်၊ ထူသနူ၊ တံဆဲးတံလါဒ်သိးပပုာ်ကလုာ်သျှင်တဖန်ကထိန်ဘန်ဝဲအမိာ်လံာ်မိာ်ပုာ်အနီာ်ကီာ် လါတံာ်လိာ်တတီာ်ဘန်တတီာ်န့ာ်လါ။ တံဆဲးတံလါတံာ်ပီးတံလါ လါအဘန်တံမလိအါလါခိန်ယုာ်န့ာ်အဂီာ်အကျဲတဖန်စွာ်ကီး ပကဒုးနဲာ်ဖျါထိန်ကွာအဝဲသျှင်န့ာ်လါ။ ■

ကရုအံးအတံပညိန်မုာ်ဒ်သိး ကညီဖိသျှင်တဖန်ကသျှင်ညါကွာလုာ်လုာ်၊ ထူသနူ၊ တံဆဲးတံလါအဂီာ်၊ ဒ်သိးလုာ်လုာ်ထူသနူ၊ တံဆဲးတံလါလါအလါဘာကွံာ်တဖန်ကယုထာဖျိန်ကွာဒီးကမဖျါထိန်ကွာအါအဂီာ်န့ာ်လါ။

တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်ဒီး အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး

သုလုၤကီၤဂ့ၤ

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်အလီၤဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်အံၤလၢ ကီၢ်အ့ၣ်ရီၤအမုၢ်န့ၣ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်အပူၤဘၣ်တၢ်စးထီၣ်အီၤလၢ ထံးကီၢ်ဒိၣ်အမုၢ် တရူးကီၢ်, လါအိၣ်, ကီၢ်ကွီၣ်တဲာ်, ဘၣ်ယဲၣ်န့ၣ်, ခဲၣ်ဘိၣ်ယၢၣ်, ဒီးကီၢ်ပယီၤသုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကမၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၢ်ထီၣ်တဲာ် တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်အံၤလၢ ၃ နံၣ်အပူၤကဘၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ် ၃၃ မျးကယၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲ ၂၀၀၉ နံၣ်အပူၤ တၢ်တယးကွၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤဒိၣ်တဘျီ တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်အဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢအလဲၢ်အထီၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် ၅၅၈,၀၀၀ အ့ၣ်ကန့ၣ်လီၤ. သၢနံၣ်အပူၤစးထီၣ်လၢ ၂၀၀၇ နံၣ်တူၤလီၤလၢ ၂၀၁၀ နံၣ်အပူၤ ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကမၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ်တူၤလၢအအ့ၣ်ကန့ၣ် ၁၁၇၅၀၀ အ့ၣ်ကန့ၣ်လီၤ. Independent Mon News Agency, February 11, 2009

တၢ်မၤအါထီၣ်ဝဲတၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်အံၤ ဒ်သိး ကဆုၢ်ခါဝဲဒၣ်ဆူ တရူးကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤပူၤရီၤဘၣ် ၉၀ မျးကယၤလၢအဟးထီၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်ခါအီၤဆူ တရူးကီၢ်, မလ့ၣ်ရီၤ, စ့ၣ်ကဖိ, ဘၣ်ယဲၣ်န့ၣ်, ကီၢ်ကွီၣ်တဲာ်ဒီး ကီၢ်အ့ၣ်ဒိၣ်နံၣ်ရီၤန့ၣ်လီၤ. William Boot, Irrawaddy, August 29, 2009

တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး

ရီၤဘၣ်လၢတၢ်သုၣ်အီၤတပူၤလၢလၢကီၢ်ပယီၤပူၤအံၤ မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကဆါအီၤဆူထံးကီၢ်အဂုၤအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်လၢ ပုၤလီၢ်ကဝီၤဖိကသုၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. ဝဲပုၤသဝီဖိတဖၣ် စးထီၣ်သုၣ်ရီၤဘၣ်တဘျီလံၣ်န့ၣ် တၢ်လၢအကဟဲပိာ်ထွဲထီၣ်အံၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်တကူတလၢ

တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်အံၤ တၢ်မုၢ်ကွၢ်အီၤတကယၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးချုၤသဒံးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်တတီၤလၢ တၢ်သုၣ်ဝဲဒၣ်ရီၤဘၣ်တဘျီလံၣ်န့ၣ် တၢ်သုၣ်က့ၤတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိၣ်အဂၤတဂုၤလၢဘၣ်ဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိၣ်လၢတၢ်သုၣ်အီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် တမ့ၢ်လၢအကဟးထီၣ်ဂုၤဂုၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒိဝဲဒၣ် ပုၤလီၢ်က

ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကမၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၢ်ထီၣ်တဲာ် တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်အံၤလၢ ၃ နံၣ်အပူၤ ကဘၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ် ၃၃ မျးကယၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲ ၂၀၀၉ နံၣ်အပူၤ တၢ်တယးကွၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤဒိၣ်တဘျီ တၢ်သုၣ်ရီၤဘၣ်အဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢအလဲၢ်အထီၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် ၅၅၈,၀၀၀ အ့ၣ်ကန့ၣ်လီၤ. သၢနံၣ်အပူၤစးထီၣ်လၢ ၂၀၀၇ နံၣ်တူၤလီၤလၢ ၂၀၁၀ နံၣ်အပူၤ ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကမၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ်တူၤလၢအအ့ၣ်ကန့ၣ် ၁၁၇၅၀၀ အ့ၣ်ကန့ၣ်လီၤ.

လီၤဆိဒ်တၢ်ကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအါမးလၢ အအိၣ်လၢကလုာ်ဒုၣ်သ့ၣ် တဖၣ်တၢ်ပၤအဖီလၢန့ၣ် တအိၣ်ဒီးလံာ်အုၣ်သးလၢ မတၤပၤဘၣ်ဝဲဒၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အံၤဘၣ်န့ၣ် လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ပၤအဖီလၢအံၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢ အတအိၣ်ဒီးလံာ်အုၣ်သးလၢအဘၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အီၤလၢ ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ် (ပဒိၣ်) အတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝီဖီသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်ကူအိၣ်လၢ အတၢ်ပးထီၣ်အလီၢ်အကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိတၢ်တသ့ၣ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢ တၢ်သ့ၣ်ညီန့ၣ်အီၤလၢ ဟံၣ်ဖိပီဖိကအိၣ်အီၤအဂီၢ်လၢဘၣ်အယီၤ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ခဲလၢအလိၣ်လၢ ဟံၣ်ပီအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ပူၤအိၣ်အီၤခဲလၢန့ၣ်လီၤ. ရီၤဘၣ်အပူၤမ့ၢ်လီၤသတူၢ်ကလၢ တဘျီယီၤ တၢ်ဆါက့ၤရီၤဘၣ်တန့ၢ်လၢဘၣ်အယီၤ ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ သဝီဖီလၢအသ့ၣ်ရီၤဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ကဘၣ်ပူၤအိၣ်ပူၤအိၣ်တၢ် ကျိၣ်စ့တအိၣ် တလၢတလီၣ်လၢဘၣ်, တကးဘၣ် ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်တ့ၢ်ရီၤ ဘၣ်လီၢ်ကျဲတဖၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်ထုၣ်တဂ့ၤလၢဘၣ်အယီၤ ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအါမးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ရီၤဘၣ် အပူၤမ့ၢ်ထီၣ်တခီ တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂ့ၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးအပူၤထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ရီၤဘၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်လၢအယုၣ်ကဘၣ်ဒီး မးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲဒၣ် ပုၤလီၢ်ကဝီဖီအတၢ်အိၣ်ကူအိၣ် လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢ ကတီၢ်ယံာ်အပူၤသ့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ခွဲးယၢ်လီၤမၢ်

လီၤဆိဒ်တၢ်ကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအါမးလၢ အအိၣ်လၢကလုာ်ဒုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ပၤ အဖီလၢန့ၣ် တအိၣ်ဒီးလံာ်အုၣ်သးလၢ မတၤပၤဘၣ်ဝဲဒၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢ ကညီကီၢ်စဲၣ် ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ပၤအဖီလၢအံၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢ အတအိၣ်ဒီးလံာ်အုၣ်သး လၢအဘၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အီၤလၢ ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ် (ပဒိၣ်) အတၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤအယီၤ ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်လၢ လီၢ်ကဝီဖီသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်တ့ၢ်လံဝဲ အနံၣ်တဖၣ်အနံၣ်န့ၣ်တအိၣ်ဒီး လံာ်အုၣ်သးတၢ်ပာ်ပနီၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်. ဝဲတၢ်စးထီၣ်သ့ၣ်ဝဲဒၣ် ရီၤဘၣ်လၢ ပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တၢ်လီၢ် တဘျီန့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်လၢအလံာ်အုၣ်သးတအိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံးဆူၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤကွံာ်အီၤလၢ ပုၤလၢအက သ့ၣ်ရီၤဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အလံာ်အုၣ်သးတအိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အ ယီၤ ပုၤလီၢ်ကဝီဖီ သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဃုက့ၤဝဲ အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ် တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလီၢ်ကဝီဖီအါဒ်အါဂၤ ဘၣ်တၢ်မးန့ၢ်ဆူၣ်အီၤလၢ ကဘၣ်ပာ်တ့ၢ်ကွံာ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢအဝဲ သ့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်တၢ်လၢမိၢ်ပာ်ဖဲဖုအစိလံၤလံၤတဖၣ် လၢခိပနံၣ်, ပုၤဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့ဒီး ပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ်အစုပုၤဒီး ဘၣ်ဟးမးလဲအိၣ်က့ၤတၢ်လၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါထူလံၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်လီၤမၢ်

ခိဖျိသဝီဖီအါဒ်အါဂၤ စးထီၣ်သ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရီၤဘၣ်ဒီး ပာ်တ့ၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ် အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးလၢမိၢ်ပာ်ဖဲဖုအစိတဖၣ်အ ယီၤ မ့ၢ်တုၤလီၤလၢ ဖိစိလံၤစိတဘျီန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါထူလံၤလၢအမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်, တၢ်ဖဲးဒူးဖဲးသံၣ်လၢအလူၤ

ပိာ်ထွဲမိာ်ပာ်ဖဲဖုတၢ်သိာ်တၢ်သီ၊ တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး တၢ်ကတဲာ်ကတီု ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢအယုာ်ကးဒီး တၢ်သ့ၣ်ညါ ထူလံာ်အဂုၤအကတဖၣ် တၢ်ကစိာ်ခိၣ်အိၣ်တညီတဘျီလၢဘၣ်ဒီးယံာ်ထီၣ်တဘျီကလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။

ခိၣ်ယၤန့ၣ်ဆၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး

တၢ်သ့ၣ်ညါထူလံာ်ဒီးလုာ်လၢထူသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ လၢတၢ်မၤတၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးသအဲဝဲခိၣ်ယၤန့ၣ်ဆၢလၢက အိၣ်ကးအိၣ်ခိးဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ တုၤမ့ၢ်လီၤကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် သ့ၣ်လီၤရီၤဘၣ်လၢအတၢ်လီၤတဘျီတၢ်သ့ၣ်ညါထူလံာ် သ့ၣ်တဖၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲ၊ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလီၤမၢ်အယိ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိၣ်ယၤန့ၣ်ဆၢဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ။

ထံ အတၢ် အိၣ် ယၤ လီၤ မၢ်

ရီၤဘၣ်တကလုာ်အံၤတမ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိထူလံာ်တကလုာ် ဖဲလၢကီၢ်မိာ်ပုၤအ့ၣ်အပူၤဘၣ်၊ စးထီၣ်ဟဲဝဲဒၣ် လၢကီၢ်တြၣ်စ့လၢကီၢ်အမဲရကကလံာ်ထံးတကပန့ၣ်လီၤ။

တၢ်သ့ၣ်ရီၤဘၣ်အံၤလိာ်ဘၣ်ဝဲထံအါအါ အယိဖဲလၢတၢ်ကီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ညီန့ၣ်ထံသ့ၣ်တဖၣ်လီၤစ့ကွံာ်ဝဲ ဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ ရီၤဘၣ်အထူၣ်အံၤဟံးန့ၣ်ဝဲဒၣ်ထံလၢဟီၣ်ခိၣ်အအိၣ် မၤစ့လီၤကွံာ်ဝဲထံအတၢ်လဲၤတရံးအသးဒီးထံကျိဒီး ထံကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဃုထီကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်မ့ၢ်ဟံာ်သ့ၣ်ပာ်သးန့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ရီၤ ဘၣ်အိၣ်အါအလီၤန့ၣ် ဖဲတၢ်ကီၢ်ခါအဆၢကတီၢ် ထံကနီၤကးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။

ထံ တၢ် ဘၣ် အဘၣ် သီ

ဒ်သိး ရီၤဘၣ်ဖိတဖၣ် ကဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဝဲ ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီး အထူးတဖၣ်ကဟးထီၣ်အါအါအဂီၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲကံာ် ကသံၣ်အါအါလၢ ကဒိသအဲဝဲဒၣ်တၢ်ဖိလံာ်ဖိယာ်လၢ အကဟဲမၤဟးဂီၤကွံာ်ဝဲဒၣ် ရီၤဘၣ်ထူၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ။ ဒိဖျိတၢ်သ့ၣ် ဝဲဒၣ် ကံာ်ကသံၣ်မၤသံတၢ်ယာ်အယိ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ လၢအအိၣ်ဝးတရံးရီၤဘၣ်အထူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဟးရုာ်ဟးဂီၤ ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ တကးဘၣ် ကံာ်ကသံၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ခိၣ်မ့ၢ်စ့လီၤတဘျီန့ၣ် လီၤဝဲဒၣ်လၢ ထံကျိအပူၤ ဒီးကဲထီၣ်တၢ်အစ့ၣ်အပျၢ်လၢလီၤကဝီၤ တၢ်သ့ၣ်ထံအကျိအကျဲန့ၣ်လီၤ။ တကးဘၣ်ကံာ်ကသံၣ်အံၤမၤသံဝဲဒၣ်တၢ်လၢအ ကဲဘျးတဘျးကလုာ် ဒ်အမ့ၢ်ညၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢထံကျိပူၤ၊ တၢ်ဖိယာ်ဒီးထီၣ်အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကဲဘျးလၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။

ဟီၣ် ခိၣ်ထူး စိ လီၤ မၢ်

ဒ်သိးတၢ်ကသ့ၣ်ဝဲဒၣ် ရီၤဘၣ်အဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်ပဲာ်ပျီမၤပျီကွံာ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်ပျီတၢ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဒိဖျိတၢ်မၤပျီ ကွံာ်သ့ၣ်ပျီအယိ မ့ၢ်ခိၣ်မ့ၢ်စ့လီၤတဘျီန့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်အထူးအစိအဂုၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အမဲာ်ဖဲခိၣ်တဖၣ်ယွၤလီၤလီၤမၢ်ကွံာ် ဝဲဒၣ်ဆူထံကျိအယိ တၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤဟးဂီၤ ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်ထ့ၣ်လၢအဂုၤတဖၣ် လၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ် ဘိအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်သ့ၣ်ရီၤဘၣ်အံၤလိာ်ဘၣ်ဝဲထံအါအါ အယိဖဲလၢတၢ်ကီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ညီန့ၣ်ထံသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ စ့ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ ရီၤဘၣ်အထူၣ်အံၤဟံးန့ၣ်ဝဲဒၣ်ထံလၢဟီၣ်ခိၣ်အအိၣ် မၤစ့လီၤကွံာ်ဝဲထံအတၢ်လဲၤ တရံးအသးဒီးထံကျိဒီးထံကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဃုထီကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်မ့ၢ်ဟံာ်သ့ၣ်ပာ် သးန့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ရီၤဘၣ်အိၣ်အါအလီၤန့ၣ် ဖဲတၢ်ကီၢ်ခါအဆၢကတီၢ် ထံကနီၤကး အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။

ပမ္မာ်ပာ်သုဉ်ပာ်သးလၢ ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤအံၤ မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးအိၣ် ထီၣ်ဝဲဒၣ်ကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကီၢ်ခဲဝဲဒၣ်လၢပုၤထူစံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကတယးကွၢ်ဝဲ မူခိၣ်စူၤကဟဲ အဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်အဂီၢ် ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တဲခဲလၢ တၢ်သုဉ်တၢ်ဖျးအါမးန့ၣ်လီၤ. တကးဘၣ် န့ ဆၢတၢ်တတၢ်တနါဒ်အမ့ၢ် ယုၢ်အိၣ်ဘု, တၢ်ဖိလံၤဖိဃာ်မၤဟးဂီၤတၢ်သုဉ်တၢ်ဖျး, ထံဒိၣ်ခိၣ်ယုၤသ့ၣ် တဖၣ် ကဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် အါထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်လၢ ခါဆူညါန့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သုဉ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိဒီးဆၢဖိ ကီၢ်ဖိ ကလုာ်လီၤစ့

တၢ်မၤဟးဂီၤသ့ၣ်ပုၤဒီးတၢ်သုဝဲဒၣ် က်ကသံၣ်လၢတၢ်သုဉ်တၢ်ဖျးဖးလဲၣ်ဖးထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် မၤဟးဂီၤကွၢ် ဝဲဒၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအကလုာ်အကလုာ်လၢအအိၣ်ပာ်စၢတၢ်လံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒိဖျိတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိတဖၣ်လီၤစ့ကွၢ်ဝဲဒၣ် အယိ ဆၢဖိကီၢ်ဖိ, တၢ်ဖိလံၤဖိဃာ်လၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိကလုာ်အံၤ တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်အိၣ်တၢ် အိ, အတၢ်အိၣ်ကဒု, အတၢ်ဒံၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်အလီၢ်အကျဲတဖၣ် လီၤမၢ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဒ် သိးဆၢဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိ တၢ်အိၣ်ကဒုအဂီၢ် ကဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲဆူတၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ် လီၤ. တကးဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢအကဲဘျးလၢ ပုၤကညီအဂီၢ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်အိ, တၢ် ကူတၢ်ကၤဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်ကျဲအဂီၢ်တဖၣ် လီၤစ့ကွၢ်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ဆိတလဲသးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကီၢ်ထီၣ်

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျါပာ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢအဂ့ၤဒီးတၢ်ပၤ ယာ်တၢ်မူတဝါသ့ၣ်တဖၣ်လၢကအိၣ်ကၤအိၣ်ခိးလၢကတီၢ်ယံာ်အဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကျိကျဲအဂ့ၤကတၢ်တဘိလၢ တၢ်မၤ ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဝဲဒၣ် မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်ဆိတလဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ် ကျိကျဲတဘိလၢ တၢ်ကတဲာ်က တီၤဒီးပၤယာ်ဝဲဒၣ် ဒ်သိးတၢ်အိၣ်ကူအိၣ်လၢ ကအိၣ်ကၤအိၣ်ခိးဝဲဒၣ်လၢ ကတီၢ်ယံာ်အဂီၢ်ဒီး ဒ်သိးတၢ်သုၣ်ဝံလီၤဒိ သုတအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤထူလံၤဖိအတၢ်ကတဲာ်ကတီၤဝဲဒၣ် တၢ်မူတဝါ, ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အံၤ အိၣ်ပာ်စၢတၢ်လံ လၢ အန့ၣ်တဖၣ်အန့ၣ်လံ သ့ၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ကၤအိၣ်ခိးဝဲဒၣ်ဒီး မၤဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဝဲဒၣ်မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ် ကသုဉ်ကသံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၢ လၢတၢ်ကသုဉ်လီၤဝဲဒၣ်ရီၤဘၣ်အါအါအဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်မၤပျီကွၢ်ဝဲဒၣ် သ့ၣ်ပုၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖၣ် အယိ သ့ၣ်ပုၤတဖၣ်လီၤဟိလီၤပျီကွၢ်ဝဲဒၣ်ဒီး ဒ်သိးတၢ်ကဖိၣ်ဒီးထုးတံာ်ဃာ်ဝဲ က်သဝံလၢအမၤကီၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢ အမ့ၢ် (ကၣ်ဘိၣ်ဒဲၣ်အိးစး) အံၤတအိၣ်လၢဘၣ်အယိ လဲၤမၤဘၣ်ဒိဝဲဒၣ် မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်ဆိတလဲအသးအ ကျိအကျဲန့ၣ်လီၤ.

ပမ္မာ်ပာ်သုဉ်ပာ်သးလၢ ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤအံၤ မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ဒၣ်ကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကီၢ်ခဲဝဲဒၣ်လၢပုၤထူစံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကတယးကွၢ်ဝဲ မူခိၣ်စူၤကဟဲအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ် အဂီၢ် ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တဲခဲလၢ တၢ်သုဉ်တၢ်ဖျးတဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. တကးဘၣ် န့ဆၢတၢ်တတၢ်တနါဒ်အမ့ၢ် ယုၢ်အိၣ်ဘု, တၢ်ဖိလံၤဖိဃာ်မၤဟးဂီၤတၢ်သုဉ်တၢ်ဖျး, ထံဒိၣ်ခိၣ်ယုၤသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် အါထီၣ်ကွၢ်ကွၢ် လၢ ခါဆူညါန့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ကျိဝဲၤကွၢ်လၢအမ့ၢ်ရီၤဘၣ်

ရီၤဘၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်လၢ ပုၤလီၢ်ကဝီၤဖိ, ပုၤသ့ၣ်ရီၤဘၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကသုဝဲအဂီၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဆါအိၤ

ဆုထံဂုဏ်ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့်လီး၊ တကးဘၣ်ရီဘၣ်အပွၤအံၤန့ၣ်တအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပှၤပှၤတၢ်ပှၤဆါတၢ်ဖိအစုပူၤဘၣ်, တအိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ ခိပနံၣ်ဒီးပဒိၣ်ပပှၤအစုပူၤဘၣ်, ရီဘၣ်အပွၤထီၣ်ပှၤလီၤအံၤ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါၣ်မ့ၢ် ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်လဲၤတရံးသးအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ, တၢ်သ့ၣ်လီၤတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိၣ်အမ့ၢ် ရီဘၣ်ထူၣ် ဒီးအဂုၤအဂၤဒ်အမ့ၢ် ကထံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်လၢ ပှၤလီၤကဝိၤသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ထံဂုဏ်ဂုဏ် ခိပနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကပွၤဝဲဒၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အိၤလၢ တၢ်ဖိတၢ်လံၤအကလုာ်ကလုာ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ, လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပှၤသ့ၣ်ဒၣ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤဘၣ်ဃး တၢ်ထုးထီၣ်အိၤလၢ ရီဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်သ့ၣ်ဒၣ်အါထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ထုးထီၣ် အါထီၣ်ဝဲဒၣ် ရီဘၣ်အံၤအါထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ, လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်ရီဘၣ်အအါဒီးအစုန့ၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဒိ, ရီဘၣ်အံၤအါတက့ၢ်တၢ်သ့ၣ်အိၤလၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်သိလုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ, အယိတၢ်ပှၤသိလုၣ်တဖၣ်မ့ၢ်စုၤ လီၤတဘျီန့ၣ် ရီဘၣ်စ့ၢ်ကီးအပှၤလီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ, အါတက့ၢ်ရီဘၣ်လၢကိၢ်ပယိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆါအိၤဆုတရုး ကိၢ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၤလၢတၢ်ကတုၤကဲထီၣ် သိလုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ, ကတီၢ်ခဲအံၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီတဘျီကျိၣ်စ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၢ်အံၤအိၣ်ထီၣ် ဝဲဒၣ်အယိ တၢ်ပှၤဝဲဒၣ်သိလုၣ်အံၤစုၤလီၤဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ, လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တရုးကိၢ်လၢအထုးထီၣ်ဝဲဒၣ်သိ လုၣ်တဖၣ် ဆါဝဲဒၣ်အသိလုၣ်တန့ၢ်လၢဘၣ်အယိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ် ရီဘၣ်အံၤ တလိၣ်ပှၤဝဲလၢဘၣ်ဒီး ရီ ဘၣ်အံၤအပှၤလီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ, တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ်ရီဘၣ်အံၤမ့ၢ်အိၣ်စုၤလီၤကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်ရီဘၣ်အပှၤအံၤကလီၤကွၢ် ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ, အပူၤကွၢ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ရီဘၣ်အပှၤအံၤဂ့ၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ, တၢ်အံၤဘၣ်ဃးဒီး တၢ်လိၣ်ဘၣ်ဘၣ် ဃး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်တုၤအိၤလၢ ရီဘၣ်တဖၣ်အိၣ်အါအယိန့ၣ်လီၤ, တုၤမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကျိၣ်စ့ၢ် တၢ်ကိၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်တဘျီယိ တၢ်သ့ၣ်တၢ်စ့ၢ်လၢအဘၣ်ဃး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်တုၤအိၤလၢ ရီဘၣ်တဖၣ်စုၤလီၤကွၢ်ဝဲဒၣ် အယိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ်ရီဘၣ်အံၤစုၤလီၤကွၢ်ဝဲဒၣ် လၢတၢ်န့ၣ်အယိရီဘၣ်အပှၤအံၤလီၤကွၢ်ဝဲဒၣ်သတူၢ်ကလၢ န့ၣ်လီၤ.

လီၤကဝိၤဖိအတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမုအံၤ မ့ၢ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပှၤအတၢ်ဆါတၢ်အဖိ ခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤပျံၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ, ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်အိၤလၢတၢ်ကသ့ၣ်ရီဘၣ်ခဲလၢ န့ၣ် ရီဘၣ်အပှၤမ့ၢ်လီၤသတူၢ်ကလၢတဘျီ တၢ်ကိၢ်တၢ်ခဲကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဆါဘၣ်ဝဲ ရီဘၣ်လၢတၢ်သ့ၣ် အိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ, တကးဘၣ်ခိဖျိ ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ် တၢ်သ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရီဘၣ်အယိ တၢ်တသ့ၣ်လၢဝဲဒၣ် တၢ် မ့ၢ်တၢ်ဘိၣ်အဂၤတဖၣ်ဘၣ်အယိ တၢ်ကိၢ်တၢ်ခဲကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပှၤလီၤကဝိၤဖိလၢ အသ့ၣ်ရီဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ခိဖျိတၢ်ဟဲန့ၢ်လၢရီဘၣ်တကပၤ တအိၣ်လၢဘၣ်တကးဘၣ် ကျိၤကျဲအဂၤလၢ တၢ်ဟဲန့ၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် က ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ကိၢ်တၢ်ခဲအါမးန့ၣ်လီၤ, ကဲထီၣ်က့ၢ်တၢ်ကိၢ်တၢ်ခဲလၢကယုအိၣ်က့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ခိဖျိလၢ ပှၤ လီၤကဝိၤဖိအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၤတအိၣ်ဘၣ် ဒီးအတၢ်ဟဲန့ၢ်လၢအဂၤစ့ၢ်ကီးတအိၣ်ဘၣ် အယိ န့ၣ်လီၤ, လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကိၢ်အါမံၤအဖိခိၣ် ပှၤလီၤကဝိၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဘျီလီၤကွၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကိၢ် လၢကျိၣ်စ့ၢ်ဟဲန့ၢ် တအိၣ်လၢဘၣ်အဂီၢ် လၢခံကတၢ်ကဘၣ်ဆါကွၢ်ဝဲဒၣ်အဟီၣ်ကပံာ်တၢ်လီၤလၢအသ့ၣ်ဝဲဒၣ် ရီဘၣ်တဖၣ်လၢအပှၤ ဘၣ်ဘၣ်ဖိလၢခိပနံၣ်ဒီးပဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.

ရီဘၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်လၢ ပှၤလီၤကဝိၤဖိ, ပှၤသ့ၣ်ရီဘၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်က ဆါအိၤလၢထံဂုဏ်ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့်လီၤ, တကးဘၣ်ရီဘၣ်အပှၤအံၤန့ၣ်တအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပှၤပှၤတၢ်ပှၤဆါ တၢ်ဖိအစုပူၤဘၣ်, တအိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ ခိပနံၣ်ဒီးပဒိၣ်ပပှၤအစုပူၤဘၣ်, ရီဘၣ်အပှၤထီၣ်ပှၤလီၤအံၤ ဒီးသန့ ထီၣ်အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်လဲၤတရံးသးအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ် ဟံးဆူၣ်ကွံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အါမးလၢ ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်လၢ တရူးခိ ပနံၣ်ကသ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရိဘၢၣ်အဂီၢ်ဒီး စံးဝဲဒၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ရိဘၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဒ်သိး တၢ်ကပတုာ်ကွံာ် တၢ်သ့ၣ်ပံၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢ ယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပှၤန့ၣ်လီၤ. ရိဘၢၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆါအိၣ်ဆူ တရူးကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ အဒိတနီၤ

ကီၢ်ပယီၤပှၤထုစံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်ဖဲဝဲခိၣ်အဟီၣ်ကဝီၤ, ကီၢ်အ့ၣ်ရါမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးထံကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်သးဆူၣ်ကွံာ်အလီၢ်အကျဲလၢ တၢ်ကသ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရိဘၢၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, ဘၣ်တၢ်တြီၤယာ် ပှၤ ထုစံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အသ့ဝဲဒၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢ ပဒိၣ်ပပှၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလါအိၣ်ကီၢ်ပှၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤအါတီၤလၢ ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိသ့ၣ်ဒၣ်လၢ အတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမ့အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဆူ တရူးလၢအဘျုးလီၤကျိၣ်စ့ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်လၢ ကသ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရိဘၢၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ အတအိၣ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ်အပျၢကလံၤနီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢ ကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတအိၣ်နီတမံၤဘၣ် ဒီးကတီၢ်ခဲအံၤ ထံကီၢ်အတၢ်ဘၣ်ကံာ်ဂုၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အဖမ့ၢ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤ ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိအိၣ်ဆိး သ့ဝဲတဖၣ်န့ၣ် တၢ်အုၣ်ကီၤတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပှၤထုစံာ်ဖိ, ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိလၢ ကီၢ်ပယီၤ သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ပာ်ဖျါအိၣ်လၢ လာ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးအဒိတခါ ဘၣ်ယး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လၢအဟဲအိၣ်ထီၣ်လၢ ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိဒီးခိၣ်ယၢန့ၣ်ဆၢၣ်လၢ ယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤ, ကီၢ်ပယီၤအပူၤ ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရိ ဘၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အယိန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢ ၂၀၀၄ နံၣ်အပူၤတရူးအခိပနံၣ်လၢအမ့ၢ် ယုၣ်နါဟီၣ်ယုၣ်ကရူၢ်အခိပနံၣ် (Yunnan Hongyu Group Company Ltd.) မၤဝဲလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးသးပဒိၣ်လၢကသ့ၣ်လီၤဝဲရိဘၢၣ် ၁၀၀,၀၀၀ အ့ၣ်ကၢၣ်လၢ ယိၤဒိၣ် ကီၢ်စဲၣ်, ကီၢ်ပယီၤအမ့ၢ်ထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၀၆ နံၣ်အပူၤ တရူးဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့လၢအမ့ၢ် ဝဲဆူၣ်ခၢၣ် (ဘၣ်တၢ် သ့ၣ်ညါအိၣ်လၢတၢ်မၤကၤပံၤကစၢ်) အံၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကသ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ရိဘၢၣ် ၁၅,၀၀၀ အ့ၣ်ကၢၣ်လၢ မိၣ်စးယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ် ဟံးဆူၣ်ကွံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အါမးလၢ ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်လၢ တရူးခိပနံၣ်က သ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရိဘၢၣ်အဂီၢ်ဒီး စံးဝဲဒၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ရိဘၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဒ်သိး တၢ်ကပတုာ်ကွံာ် တၢ်သ့ၣ်ပံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢ ယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပှၤန့ၣ်လီၤ. ရိဘၢၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆါအိၣ်ဆူ တရူးကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီ ၁၇ ဖျါၣ် အဟံၣ်နီၣ်ကံာ်အိၣ်ဝဲဒၣ် ၂၄၁ ဖျါၣ်ဘၣ်တၢ်သးကွံာ်အိၣ်ဆူတၢ်လီၢ်ဂၤလၢ တၢ်ကသ့ၣ်ရိဘၢၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတဒီးန့ၣ်ဘၣ် စ့အိၣ်လိးလၢ ဘၣ်ပာ်တ့ၢ်ကွံာ်အဟီၣ်ကပံာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် နီတ မံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ၂၀၀၄ နံၣ်အပူၤယုၣ်နါအလီၢ်ကဝီၤအလံာ်ပာ်ဖျါပှၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဟီၣ်ယုၣ်ခိပနံၣ် သ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ရိဘၢၣ် လၢယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဒ်သိးကမၤစၢၤဝဲတရူးကီၢ်လၢအလိၣ်ဘၣ်ဝဲရိဘၢၣ်လၢတ့ဝဲဒၣ် သိလ့ၣ်အဂီၢ် တကးဘၣ်ကမၤစၢၤလီၤကွံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်ပံၤလၢလီၢ်ကဝီၤအဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ၂၀၀၇ နံၣ်အပူၤခိပနံၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲသးပဒိၣ်ကျိၣ်စ့ဒ်သိး အကကရၢကရိထီၣ်ဝဲတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိ

သွၣ်တဖၣ်လၢ ကမၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဆူၣ်ဝဲဒၣ်ဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကမၤတၢ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ရီၤဘၣ်အလီၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကလုာ်ဟဲလီၤဝဲဒၣ်လၢသးအအိၣ်ဒီးမၤဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကသ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်ချဲဒီးကဘၣ်လဲၤမၤကလီၤန့ၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်သးအံၤ ငးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်သဘံၣ်သဘၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲအသီတဖၣ်ဒီး တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢ ပှၤသးလီၤသးကျဲတဖၣ် ကဖံးအိၣ်မၤအိၣ်ဝဲဒၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတလၢတပှၤလၢပှၤကိးဂၤဒီးအဂီၢ်လၢ ကဖံးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်ဘၣ်အယိ ဘၣ်သးလီၤသးကျဲ, ဘၣ်ဟးလူၤယုဖံးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်လၢတၢ်လီၤအဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤငးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ပှၤတတၢ်ဘၣ်ဂံာ်ရုၣ်ဒီး ဟံၣ်ဖိပီဖိတၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ခိဖျိ သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဟးလူၤယုကျဲတၢ်မၤလၢ တၢ်လီၤအဂၤအဂၤအယိန့ၣ်လီၤ. အခၢ်သးစၢ်ပိာ်မုၢ်ပိာ်ခွါဖိလၢ သဝီ ၁၇ ဖျၢၣ်အံၤ ဘၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤ ဒီးဟဲယုဖံးယုမၤတၢ်လၢ မဲၤစၢ် (Mae Sai) လၢကီၢ်ကွီၣ်တဲာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ညီၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤရီၤဘၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်ဒၣ်ထဲ ခိပနံာ်လၢအဘျးလီၤကျိၣ်စ့, ပှၤဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့ဒီး ပဒိၣ်ပပှၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တပာ်ကဲဝဲပှၤထူလံၤဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်န့ၢ်ပာ်ဘၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပှၤထူလံၤဖိ, ပှၤလီၤကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်န့ၢ်မုၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်သးလီၤသးကျဲ, ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်လီၤမၤ, ဟံၣ်ဖိပီဖိတၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖး, ဒီး တၢ်အိၣ်တကူတလၢဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပူၤအံၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မုၢ်ဟ့ၣ်ဂံာ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးဘၣ် ပှၤလီၤကဝီၤဖိလၢ ကဆဲးသ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရီၤဘၣ်န့ၣ် လၢကတီၢ်ယံာ်အပူၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ကလီၤမၤကွံာ်ဝဲဒၣ်ဆူ ပှၤဒိၣ်ကျိၣ်စ့အစုပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်ထ့ၣ်လၢအဂၤလၢ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအဂီၢ်တဖၣ် ကဟးဂီၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်ဒီး ပှၤလီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ကကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်တကူတလၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ရီၤဘၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်လၢကတီၢ်ယံာ်ယုၣ်ကၤ တၢ်အိၣ်ကူအိၣ်လၢအဂီၢ်ဘၣ်. မုၢ်ဒၣ်ဒ်သိးတၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့လၢ ကတီၢ်ဖုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဒ်သိးပှၤလီၤကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့သ့ၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိလၢ အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်တ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ မိာ်ပာ်ဖိဖုအစိလံၤလံၤဒီး ပၤယာ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်တဖၣ်အဂီၢ် လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်ဘၣ်ပး တၢ်သ့ၣ်ဝဲဒၣ် ရီၤဘၣ်အဂ့ၢ်အကျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိအံၤ နမ့ၢ်သ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ် နတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူ မ့ၢ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ပှၤအဂၤတစုန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲး နီတမံၤလၢနဂီၢ်လၢဘၣ်.” ■

ကညီၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပူၤအံၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မုၢ်ဟ့ၣ်ဂံာ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးဘၣ် ပှၤလီၤကဝီၤဖိလၢ ကဆဲးသ့ၣ်ဝဲဒၣ်ရီၤဘၣ်န့ၣ် လၢကတီၢ်ယံာ်အပူၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ကလီၤမၤကွံာ်ဝဲဒၣ်ဆူ ပှၤဒိၣ်ကျိၣ်စ့အစုပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်ထ့ၣ်လၢအဂၤလၢ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအဂီၢ်တဖၣ် ကဟးဂီၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်ဒီး ပှၤလီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ကကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်တကူတလၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤမ့ၢ်သနၢ်

ပိုၣ်

မၢ်လိာ်ကလိခဲအံၤ

ဒီပုၤဝါလၢအဆဲးဒီးကဲ သုလုၤကီၤဂ့ၤအပုၤဖးလံာ်ဖိတပယုာ်ယီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ဝဲ
သးစုၤဆုၤထီၣ်အလံာ်ပတံၢ်ထီၣ် ယုာ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤ, အလီၤဆိးထံးလၢလၢပဲၤပဲၤ
ဆုၤသုလုၤကီၤဂ့ၤအဆိၣ်တက့ၢ်. ဖဲလံာ်ရၢလီၤဟးထီၣ်တဘျီလၢလၢန့ၣ်ကတုၤအိၣ်
သုလီၤ. လံာ်မ့ၢ်တတုၤအိၣ်သုလၢကျဲၣ်လဲၣ်ဂ့ၤန့ၣ်ဝဲသးစုၤကွဲးဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်
အဲးဒီးထၢၣ်တက့ၢ်.

သုလုၤကီၤဂ့ၤ
Hlaing Myint Aung
Myanmar Children's Literature Publishers

